НҰР-СҰЛТАН ҚАЛАСЫ БІЛІМ БАСҚАРМАСЫ
БІЛІМ БЕРУДІ ЖАҢҒЫРТУ ОРТАЛЫҒЫ
«№31 МЕКТЕП-ГИМНАЗИЯ» КММ

ҰЛЫ ДАЛАНЫҢ ЖЕТІ ҚЫРЫ

Сабақ жоспарларының жинағы
6-сынып

НҰР-СҰЛТАН, 2022

№31 мектеп-гимназиясы әдістемелік кеңесінің 2022 жылғы

11 қаңтардағы №3 хаттамасының шешімі негізінде қалалық оқу-әдістемелік сараптамалық кеңесте қарауға ұсынылды.

Пікір берушілер:
Қалиев Ж.Н. - ҚР БҒМ ҒК Мемлекет тарихы институты, Ғылыми-ақпарат бөлімінің басшысы, педагогика ғылымдарының кандидаты.
Бихан Б.Ж. - Шымкент қаласы, №62 Н.Төреқұлов атындағы жалпы орта білім беретін мектептің тарих пәні мұғалімі, шебер-педагог.

Құрастырушы: Елемесова А.А. Ұлы даланың жеті қыры. Сабақ жоспарларының жинағы. 6-сынып - Нұр-Сұлтан, 2022.- 96 б.

Жинақтағы сабақ жоспарлары «Ұлы даланың жеті қыры» факультативтік курс бағдарламасы бойынша құрастырылған. Оқушыларды еліміздің тарихи-мәдени ескерткіштерді қорғауға тәрбиелеу мақсатында жазылды. Туған өлкеміздегі киелі жерлердің, тарихи орындардың, ескерткіштердің салынуы және оның ғылыми тұрғыдан зерттелуі туралы мәлімет беру.

Сабақ жоспарларының жинағы жалпы білім беретін мектептердің 6-сынып оқушыларына арналған. Сабақ жоспарларының жинағын мұғалімдер, оқушылар үшін жаңа мазмұндағы білім жүйесі бойынша пайдалана алады.

МАЗМҰНЫ

Кіріспе.. 3

I.Сабақ жоспарлары
1.1. Туған өлкенің аңыз-ертегілері..4
1.2. Біздің айналамыздағы тарихи ескерткіштер.......................8
1.3. Топонимдер-өткен заманның куәгерлері...........................11
1.4. Өңірдің тарихи тұлғалары 13
1.5. Мәдени – тарихи дәстүрді сақтаушылар...........................15
1.6. Өлкені сипаттау өнері 17
1.7. Нұр-Сұлтан-бір әлем..20
1.8. Туған жердің таланттары 22
1.9. Бір ел – бір тағдыр 24
1.10. Масат ата кесенесі 26
1.11. Бекет ата 30
1.12. Рабия Сұлтан Бегім кесенесі XVғ 31
1.13. Қараман ата 34
1.14. Ибраһим ата кесенесі 37
1.15. Домбауыл кесенесі 40
1.16. Мәшһүр-Жүсіп Көпейұлы кесенесі 43
1.17. Гауһар ана кесенесі 46
1.18. Домалақ ана кесенесі 48
1.19. Исмайл ата кесенесі 50
1.20. Қарабура кесенесі 52
1.21. Туған өлке тарихының куәгерлері 55
1.22. Әлмұқан Сембинов 58
1.23. Жұмабек Ташенов 60
1.24. Хамза Есенжанов 62
1.25. Қажымұқан Мұңайтпасов 64
1.26. Іляс Есенберлин 67
1.27. Хиуаз Доспанова 70
1.28. Смағұл Сәдуақасов 73
1.29. Аң стилі 76
1.30. Алтын Адам 79
1.31. Ұлы Жібек жолы 83
1.32. Қазақстан алма мен қызғалдақтың отаны 86
1.33. Атқа міну мәдениеті 91
1.34. Қайталау 94
Пайдаланылған әдебиеттер...96

КІРІСПЕ

Бұл сабақ жоспарларының жинағы «Ұлы даланың жеті қыры» факультативтік курстың бағдарламасын іске асыру барысында құрастырылған. Сабақ жоспарлары жаңартылған білім беру бағдарламасының талаптарына сәйкес құрастырылған. Ұсынылып отырған сабақ жоспарларының жинағы жалпы оқушылардың Қазақстан тарихы сабақтарында толық түрде қамтып өту мүмкін болмайтын тарихи оқиғалар тұстарын оқушыларға тереңірек ұғындыра түсу үшін сабақты түрлендіріп, әр түрлі әдіс-тәсілдерді пайдаланып, бала жадында отан тарихына деген сөнбес қызығушылық ояту. «Өткеніңді білмей, болашағыңды бағамдай алмайсың» деген аталы сөзді жас жеткіншектің бойына сіңіру.

Сабақ жоспарларының жинағы 34 тақырыпқа бөлінген. Ұлы даланың жеті қыры, сабақ жоспарларының жинағы төрт бөлімнен тұрады. Туған жерім – туған өлкем, Қазақстанның киелі жерлері, ұлы даланың ұлы есімдері, ұлт тарихындағы кеңістік пен уақыт. Сабақ жоспарларының жинағында келтірілген әрбір тарихи оқиғаның бастауын, сипаты мен барысын, себеп-салдарын, тарихи маңызын жеке талдап көрсетілген, сонымен қарапайым түсінікті тілмен, нақты мәліметтерді сызба-кесте түрінде топтастырылып берілген.

Сабақ жоспарлары жинағының ерекшелігі - оқушыларға жан-жақты ізденуге арналған тапсырмалар, оқушылардың бойындағы шығармашылық қабілеттерін арттырады. Елдің, халықтың мәдени мұрасының жалпылама атауы. Оқушы кез-келген киелі жерлерге, тарихи оқиғаларға, ескерткіштерге өзіндік баға бере алады. Оқушылардың туған жер тарихына оның ішінде ата-бабаларымыздың асқақ рухынан нәр алуға, оған лайық болуға бағытталады.

Ендеше бұл сабақ жоспарының жинағы- оқушылардың дүниетанымын кеңейтіп, олардың ойлау, шығармашылық қабілеттерін арттыруға, дамытуға септігін тигізеді.

I. САБАҚ ЖОСПАРЛАРЫ

1-сабақ

Білім беру ұйымының атауы	№31 мектеп-гимназиясы КММ
Пән	Ұлы даланың жеті қыры
Бөлім:	Туған жерім-туған өлкем
Педагогтің аты-жөні	Елемесова Акнур Аскаровна
Күні:	
Сынып: 6	Қатысушылар саны: / Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Туған өлкенің аңыз ертегілері
Сабақтың мақсаты	Оқушыларды туған өлкенің аңыз ертегілерімен таныстыру

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	**Педагогтің әрекеті**	**Оқушының әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурстар**
Ұйымдастыру кезеңі	**Ой қозғау** Сурет арқылы сабақтың тақырыбын болжау «Астана-Бәйтерек» монументін салу идеясын кім ұсынды? 3. «Астана-Бәйтерек» монументін салу идеясының сыры неде?	Оқушылар берілген суреттер арқылы жаңа сабақты анықтайды	Мұғалімнің бағалауы	Бейнебаян
Жаңа сабақ	Қазақ ертегілері мейірімділікке, адалдыққа, әділеттілікке үйретеді. Жамандықтан, өтіріктен, зұлымдықтан аулақ болуға тәрбиелейді. Әрдайым татулық, бірлік, ынтымақженетінін көрсетеді . Әр ертегі тұнып тұрған тәрбие құралы. Мысалы,			

	балаларға арналған ертегілер баланы адалдыққа, тапқырлыққа, адамгершілікке тәрбиелейді. Өкінішке орай, казіргі кезде ғаламтордан,теледидар арқылы шетелдік ертегілер желісімен түсірілген көркем фильмдер, мультфильмдер,анимациялық фильмдер жиі көрсетіледі. Ондағы кейіпкерлер есімі, жер-су аттары таныс емес және біздің менталитетімізге жат оқиғалар баяндалады. Қазақ ертегілерінің тақырыптары сан алуан. **1-тапсырма** Қазақ аңыздарының түрлеріне сипаттама беріңіз. • Топономикалық аңыз • Махаббат хикаялары туралы аңыз • Батырлар туралы ағыз *Дескриптор* ➢ *Тарихта болған оқиғаларды нақты мекенмен байланыстырады* ➢ *Махаббат хикаясы туралы*	Оқушылар аңыздардың түрлеріне сипаттама береді Оқушылар берілген көздерді орналастырады	Оқушылар бір-бірін бағалайды Өзін-өзі бағалау	Суреттер

	➢ *Қатыгез жауларға қарсы ерлікпен шайқасқанбатырлар* **2-тапсырма** ***Тарихи диктант әдісі*** Аңыздар тарихта шын мәнісінде болған әлдебір оқиғаларға құрылады, әрі осы оқиғалар көбіне нақты бір мекенмен, тау-таспен,......-......... баланыстырылады. Мұндай аңыздар жер-су аттарына байланысты немесе .... деп аталады. Мұндай аңыздарға Бурабай, ..., Қарағанды, Жекебатыр,............,т.с.с. жер аттарымен байланысты аңыздар жатқызылады. *Керекті сөздер: Баянауыл, Екібастұз, Өзен-көлдер, Топономикалық*			
Бекіту	Оқушылар бүгінгі сабақта не үйрендік Аңыздардың түрлері нешеге бөлінеді	Сабақтың тақырыбын қорытындылау	«Ең үздік жауап»	Ақпараттық карточка
Кері байланыс	«**Бұл сабақты оқып, мен…**» Білмеймін .... Білемін ..... Түсінемін	Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін,	Оқушылар бағалай критерийлері мен өз деңгейлерін бағалайды	А4, конспект

Зерттеу тапсырмасы	Түсінемін және қолдана аламын *Нұр-Сұлтанда қанша ескерткіштер бар екені туралы мәлімет жина және орналасқан жерлері туралы карта сыз.*	не білгенін жазады		

2-сабақ

Білім беру ұйымының атауы	№31 мектеп-гимназиясы КММ	
Пән	Ұлы даланың жеті қыры	
Бөлім:	Туған жерім-туған өлкем	
Педагогтің аты-жөні	Елемесова Акнур Аскаровна	
Күні:		
Сынып: 6	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Біздің айналамыздағы тарихи ескерткіштер	
Сабақтың мақсаты	Туған өлкедегі тарихи ескерткіштердің құндылығын түсіну;	

Сабақтың барысы

<table>
<tr><th>Сабақтың кезеңі/ уақыт</th><th>Педагогтің әрекеті</th><th>Оқушының әрекеті</th><th>Бағалау</th><th>Ресурстар</th></tr>
<tr><td>Ұйымдастыру кезеңі</td><td>Ой қозғау
Нұр-Сұлтан қаласында қандай ескерткіштерді білесің?</td><td>Оқушылар ескерткіштерді атайды</td><td>Мұғалімнің бағалауы</td><td>Бейнебаян</td></tr>
<tr><td>Жаңа сабақ</td><td>Ескерткіш – елдің, халықтың мәдени мұрасының жалпылама атауы. Тарих және мәдениет ескерткіштерінің жиынтығы мұражайлық, көрмелік маңызы бар заттар мен жылжымайтын ескерткіштерді қамтиды.

1-тапсырма
Кестені толтырыңыз
<table>
<tr><th>Ескерткішке сипаттама</th><th>Абай Құнанбаев</th><th>Сәкен Сейфуллин</th></tr>
<tr><td>Мүсіні</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Бейненің биіктігі</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Салмағы</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Ескерткіш орналасқан жыл</td><td></td><td></td></tr>
</table></td><td>Оқушылар берілген кестені толтырады</td><td>Оқушылар өз- ара бағалау</td><td>Суреттер</td></tr>
</table>

<table>
<tr>
<td></td>
<td>
<table>
<tr><td>Орнаты лу себебі</td><td></td><td></td></tr>
</table>
2-тапсырма
<u>"Тарихи домино"ойыны(дұрыс сөйлемді құрау)</u>
<table>
<tr><td>ұрпа қтан</td><td>мұра</td><td>Ескерткі штердің</td><td>жатқан</td></tr>
<tr><td>тәсіл дері ары</td><td>. жолд</td><td>жасалу</td><td>ұрпаққа</td></tr>
<tr><td>табы лады</td><td>жалғ асып</td><td>заман</td><td>барлығы</td></tr>
<tr><td>талаб ына</td><td>сай</td><td>тарихи</td><td>технолог иялармен</td></tr>
<tr><td>отыр ады.</td><td>болы п</td><td>толықсы п</td><td>жаңа</td></tr>
</table>
Дұрыс жауабы "Тарихи домино"
Ескерткіштердің барлығы ұрпақтан ұрпаққа жалғасып жатқан тарихи мұра болып табылады. жасалу жолдары,тәсілдері заман талабына сай жаңа технологиялармен толықсып отырады.
</td>
<td>Тарихи домино ойыны арқылы мәтін құрайды</td>
<td>Өзін-өзі бағалау</td>
<td>Мәтіндермен суреттер</td>
</tr>
<tr>
<td>Бекіту</td>
<td>Оқушылар бүгін не үйрендік?
Қандай ескерткіштерді білеміз?
Кенесары хан кесенесі қайда орналасқан?</td>
<td>Сабақтың тақырыбын қорытындылау</td>
<td>«Ең үздік жауап»</td>
<td>Ақпараттық карточка</td>
</tr>
<tr>
<td>Кері байланыс</td>
<td>«Тазалық» әдісі бойынша оқушылар өздері жаңа тақырыптан алғандарын ой елегінен өткізеді
Еттартқыш- алған білімімді жинақтап, қорытамын, електен өткіземін.
Чемодан- алған білімім болашақта қажет.</td>
<td>Тақырып бойыншане білетінін,не білгісі келетінін,не</td>
<td>Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін</td>
<td>А4, конспект</td>
</tr>
</table>

Зерттеу тапсырма	*Қоқыс жәшігі*-алған білімімді қажет етпеймін. Тұрғылықты жердегі жер-су аттары жайлы ақпарат жинаңыз	білгенін жазады	бағалай ды	

3-сабақ

Білім беру ұйымының атауы	№31 мектеп-гимназиясы КММ	
Пән	Ұлы даланың жеті қыры	
Бөлім:	Туған жерім-туған өлкем	
Педагогтің аты-жөні	Елемесова Акнур Аскаровна	
Күні:		
Сынып: 6	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Топонимдер-өткен заманның куәгерлері (өлке тарихының атаулары)	
Сабақтың мақсаты	Жергілікті жер, қалалар, өзендер, көлдер, таулар атаулар нені білдіретінін білу	

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Ұйымдастыру кезеңі	***Ой қозғау*** ***Бейнебаян беріледі*** ***Қандай жер-су аттарын білесіздер***	Оқушылар жер-су аттарын атайды	Мұғалімнің бағалауы	Бейнебаян
Жаңа сабақ	Топонимика — ономастиканыңжер-су, елді мекен атауларының шығуы мен пайда болуын(этимологиясын), мағынасын, құрылымының дамуын, таралу аймағын, қазіргі жағдайын, грамматикалық, фонетикалық пішінін, жазылуы мен екінші бір тілде берілуін зерттейтін құрамдас бөлігі. Бұл гректің «топос» — орын, жер, «онома» — атау деген екі сөзінен тұрады, яғни жер-су атаулары деген сөз, қазақша аударсақ «мекен немесе орын аты» деген мағына береді. **1-тапсырма** **Ұқсастығы мен айырмашылығы кестесін толтырыңыз**	 Оқушылар берілген кестені	 Оқушылар өз-ара бағалау	 Суреттер

	Есіл өзені | **Ертіс өзені** Ұқсастығы **Айырмашылығы** **2-тапсырма** Берілген сөздің мағынасы нені білдіреді *Сарыарқа* *Ақмола*	толтырады Берілген сөздің мәнін ашады	Мұғалімнің бағалауы	Мәтіндермен суреттер
Бекіту	Оқушылар бүгін не үйрендік? Қандай жер-су аттарын білеміз? **«Желкенді кеме»**	Сабақтың тақырыбын қорытындылау	«Ең үздік жауап»	Ақпараттық карточка
Кері байланыс **Зерттеу тапсырма**	 .Бүгінгі сабақта білдім,үйрендім?(жасыл стикер) .Қиындықтар кездесті,бірақ жеңе білдім. (сары стикер) 3.Түсінбедім,үйренбедім (қызыл стикер) *Тұрғылықты жердегі батырлар, палуандар жайлы мәліметтер жинау*	Тақырыпп бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады	Оқушылар бағалау критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды	А4, конспект

4-сабақ

Білім беру ұйымының атауы	№31 мектеп-гимназиясы КММ	
Пән	Ұлы даланың жеті қыры	
Бөлім:	Туған жерім-туған өлкем	
Педагогтің аты-жөні	Елемесова Акнур Аскаровна	
Күні:		
Сынып: 6	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Өңірдің тарихи тұлғалары: билер,батырлар мен палуандар	
Сабақтың мақсаты	Туған өлкенің тарихына кірген билер, ақындар, батырлар мен палуандарды білу;	

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушыны ң әрекеті	Бағалау	Ресурст ар
Ұйымдасту ру кезеңі	***Ой қозғау*** ***Бейнебаян беріледі,*** ***Үш бидің суреті беріледі***	Оқушылар палуандард ы , билерді, батырларды атайды	Мұғалімнің бағалауы	Бейнеба ян
Жаңа сабақ	Қазақтың ұлы билері. Төле, Қазыбек, Әйтеке- Тәуке ханның «Жеті жарғы» заңдар жинағын жасауға қатысты. Шайқаста ерлігімен көзге түскен қатардағы жауынгерлер мен қолбасшыларды «Батыр» деп атаған. **1-тапсырма** **Үш би кестесін толтырыңыз** **Билер** | **Сипаттама** Төле би | Қазыбек би | Әйтеке би | -**тапсырма**Қазақ даласында басқыншыларға қарсы шыққан батырларға сипаттама беріңдер. ✓ Қаракерей Қабанбай	Оқушылар берілген кестені толтырады Әр батырға сипаттама береді	Оқушылар өзін-өзі бағалау Мұғалімнің бағалауы	Суретте р Мәтіндер мен суреттер

	✓ Қанжығалы Бөгенбай ✓ Наурызбай ✓ Малайсары **3-тапсырма** 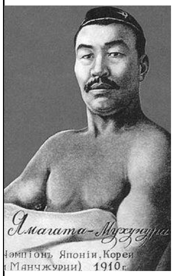 Қазақтың палуандарын атаңыз және сипаттама беріңіз	Берілген суреттерге қарап палуандарды атап сипаттама береді	Өз-ара бағалау	Суреттер
Бекіту	Оқушылар бүгін не үйрендік? Қандай ерлігі үшін батыр атаған?	Сабақтың тақырыбын қорытындылау	«Ең үздік жауап»	Ақпараттық карточка
Кері байланыс **Зерттеу тапсырма**	**«Тазалық» әдісі** бойынша оқушылар өздері жаңа тақырыптан алғандарын ой елегінен өткізеді *Еттартқыш*- алған білімімді жинақтап, қорытамын, електен өткіземін. *Чемодан*- алған білімім болашақта қажет. *Қоқыс жәшігі*-алған білімімді қажет етпеймін. *Үйде қазақтың ою-өрнегінің суретін салу*	Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады	Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды	А4, конспект

5 -сабақ

Білім беру ұйымының атауы	№31 мектеп-гимназиясы КММ
Пән	Ұлы даланың жеті қыры
Бөлім:	Туған жерім-туған өлкем
Педагогтің аты-жөні	Елемесова Акнур Аскаровна
Күні:	
Сынып: 6	Қатысушылар саны: / Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Мәдени – тарихи дәстүрді сақтаушылар: өлкенің ұлттық қолөнері
Сабақтың мақсаты	жергілікті жерге қандай дәстүрлі қолөнер тән екендігін білу;

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	**Педагогтің әрекеті**	**Оқушының әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурстар**
Ұйымдастыру кезеңі	***Ой қозғау*** Оқушылар берілген суреттер арқылы сабақтың тақырыбы мен мақсатын аша біледі 	Оқушылар берілген суреттер арқылы жұмыс жасайды	Мұғалімнің бағалауы	Бейнебаян мен суреттер
Жаңа сабақ	Негізгі өрнек түрлерінен бөлек қазақ шеберлері көп қолданатын ою-өрнек элементтерінің атаулары бар. Оқушыларға қағаздар таратылып беріледі, өз қалаулары бойынша қазақтың ою-өрнектерін қиады. **1-тапсырма** **Сәйсестіндіру кестесін толтырыңыз** **Бейнелеуі** | **Ою-өрнектің атауы**	Оқушылар берілген кестені толтырады	Оқушылар өзін-өзі бағалау	Суреттер

<table>
<tr>
<td></td>
<td>
<table>
<tr><td>Аспан әлеміндегі құбылыстарғ а байланысты өрнектер</td><td>A</td><td>«ай», «күн», «жұлдыз», «айшық», «аймүйіз», «құс жолы», «жұлдызша», «кемпірқосақ »,</td></tr>
<tr><td>Заттардың атауына байланысты өрнектер</td><td>B</td><td>«тұмар», «айшық» « босаға», «тарақ», «көз», «шөміш», шылбыр», «көсеу», «ашамай»,</td></tr>
<tr><td>Ру таңбалары мен ел таңбаларға байланысты ою-өрнек элементтері:</td><td>C</td><td>«балға», «балта», «тарақ», «балдақ», «күмбез», «табақ», «қармақ», т.б.</td></tr>
</table>
2-тапсырма
Қазақтың ою-өрнектерін атаңыз

</td>
<td>Берілген суреттерге қарап өрнектерге сипаттама береді</td>
<td>Өз-ара бағалау</td>
<td>Суретте р</td>
</tr>
<tr>
<td>Бекіту</td>
<td>Оқушылар бүгін не үйрендік?
Қандай өнектердің түрлері бар?</td>
<td>Сабақтың тақырыбын қорытынды лау</td>
<td>«Ең үздік жауап»</td>
<td>Ақпарат тық карточка</td>
</tr>
</table>

Кері байланыс **Үй тапсырма**	**«Тазалық» әдісі** бойынша оқушылар өздері жаңа тақырыптан алғандарын ой елегінен өткізеді *Еттартқыш*- алған білімімді жинақтап, қорытамын, електен өткіземін. *Чемодан*- алған білімім болашақта қажет. *Қоқыс жәшігі*-алған білімімді қажет етпеймін. *Қазақстанның астаналары жайлы ақпарат жинап келу*	Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады	Оқушылар бағалай критерийл ерімен өз деңгейлерін бағалайды	А4, конспект

6-сабақ

Білім беру ұйымының атауы	№31 МГ	
Пәні:	Ұлы даланың жеті қыры	
Бөлім:	Туған жерім-туған өлкем	
Педагогтің аты-жөні:	Елемесова А.А	
Күні:		
Сынып: 6	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы:	Өлкені сипаттау	
Оқу бағдарламасына сәйкес оқыту мақсаты:	Өлкедегі әр түрлі ұлттардың тарихын,салт-дәстүрін сипаттау	
Сабақтың мақсаты	Сұрақтар негізінде тыңдалған мәтіннен негізі ойды түсіндіру; Тірек сөздерге сүйеніп, мәтіндегі негізгі және қосымша ақпараттарды анықтау;Сюжетті суреттер желісі бойынша мәтін тақырыбына сәйкес әңгіме құрастыру;	

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі//уақыты	**Педагогтің әрекеті**	**Оқушының әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурстар**
Ұйымдастыру Өзін-өзі тексеру Өткен білімді еске түсіру	**Ой қозғау** 	Оқушылар өз ойларын ортаға салады. Оқушылар жауаптары арқылы жаңа	мадақтау	

<table>
<tr>
<td></td>
<td>Мақсаты: бейнежазба тыңдау арқылы сабақтың мақсаты мен тақырыбын ашу.
Жетекші сұрақтар:
• Бейнежазбадағы өлең не туралы?
• Неліктен Қазақстан көп ұлтты мемлекет деп атайды??
• Туған өлкеннің табиғаты қандай?
• Туған жерінде қандай ерекше орындар бар</td>
<td>тақырыпқа көшу</td>
<td></td>
<td></td>
</tr>
<tr>
<td>Жаңа білім</td>
<td>Оқулық мәтіні бойынша мұғалім тақырыпқа қысқаша түсініктеме береді.

Оқушылар «Қазақстан халықтар Ассамблеясы: тарихы және келешегі» атты бейнебаянды тамашалап, төмендегі кестені толтырады.
<table>
<tr><td colspan="3">Қазақстан халықтар Ассамблеясы</td></tr>
<tr><td>Мақсаты</td><td>Мүшелері</td><td>Құрылымы</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>
Дескриптор:
Қазақстан халықтар ассамблеясы құрылу мақсатын біледі.
Ұйымға қандай тұлғалардың және ұлттардың мүше екендігін анықтайды
Ұйымның құрылымын біледі.

Берілген дереккөздермен танысып, кестедегі сұрақтарға жауап беріңіз.
1-дереккөз

2-дереккөз
- Қазақстан халқы Ассамблеясы - ол әрі іргетас, әрі бейбітшілік, рухани келісім мәдениетінің негізгі қағидаты. Ассамблея
- мемлекеттік органдардың халықпен жемісті үнқатысуын, барлық этностар өмірлерінің өзекті мәселелерінің шешілуін қамтамасыз етуші ұйым.
«Дамудың сыры - бірлікте, Табыстың сыры - тірлікте». Мұратқа жолын тапқан жетеді. Еңбегіміздің жанбағы біздің ортақ үйімізді бейбітшіліктің бесігі етіп, барды бағалай білуімізге байланысты. Қазақты қасиетті қара</td>
<td>Оқулықпен жұмыс жасайды

Бейнеролик пен танысады

Кестемен жұмыс

Мәтіннен негізгі идеяны анықтайды

Сұрақтарға жауап жазады</td>
<td>ҚБ
Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады

«Ең үздік жауап»

«Алақан-жұдырық»</td>
<td>https://assembly.kz/

http://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z080000070_

http://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z080000070_

https://articlekz.com/kk/article/17171</td>
</tr>
</table>

	шаңыраққа баласақ, еліміздегі барша этностар - сол шаңыраққа шаншылған уықтар. - Ортақ ордамыз - Қазақстанның босағасын берік, шаңырағын биік ұстап, түтінін түзу ұшыру - елдік мақсат. Сонда ғана Қазақстан «2050» Стратегиясында айтылған үздік 30 елдің қатарынан табылады. Біздің Отанымыз - ортақ, тілегіміз - бір, мақсатымыз - жалғыз. Ол - жері гүлденген, елі түрленген, дамуы жедел, ұрпағы кемел Мәңгілік Қазақстан! НұрсұлтанӘбішұлыНАЗАРБАЕВ, ҚазақстанРеспубликасының тұңғыш Президенті «Қазақстан халқы Ассамблеясы-татулық пен бірліктің кепілі» тақырыбына, ПТМС формуласын қолданып, эссе жазыңыз. **Позиция** «Қазақстан халқы Ассамблеясы-татулық пен бірліктің кепілі Қазақстан халқы Ассамблеясы-татулық пен бірліктің кепілі деп санауға болады/болмайды?» **Түсіндіру***(себебі...)* **Мысал** *(мұны мынадай мысал арқылы дәлелдей аламын....)* **Салдар***(қорытынды жасаймын....)*		« Екі жұлдыз, бір тілек»	http://www.akorda.kz/kz/national_projects/kazakstan-halky-assambleyasy
Бекіту	Сабақты қорытындылау	Сабақтың тақырыбын қорытындылау	«Ең үздік жауап»	Ақпараттық карточка
Кері байланыс	**« Білімді стикер».** Мына сұрақтар бойынша жауап береді. - Не білдім? - Не білемін? - Не білгім келеді?	Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады	Оқушылар бағалай критерийлеріме н өз деңгейлерін бағалайды	А4, конспект

7 -сабақ

Білім беру ұйымының атауы	№31 мектеп-гимназиясы КММ
Пән	Ұлы даланың жеті қыры
Бөлім:	Туған жерім-туған өлкем
Педагогтің аты-жөні	Елемесова Акнур Аскаровна
Күні:	
Сынып: 6	Қатысушылар саны: | Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Нұр-Сұлтан – бір әлем
Сабақтың мақсаты	Бас қаламыз Нұр-Сұлтанның қалыптауын білу

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	**Педагогтің әрекеті**	**Оқушыны ң әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурст ар**
Ұйымдастыру кезеңі	***Ой қозғау*** Оқушылар бірнеше қалалардың асталары жайлы бейнебаян беріледі. Бейнебаян көру барысында оқушылар сабақтың тақырыбын табады	Оқушылар берілген суреттер мен бейнебаян арқылы жұмыс жасайды	Мұғалімнің бағалауы	Бейнебаян мен суреттер
Жаңа сабақ	**1-тапсырма** Кестемен жұмыс | **Астаналар** | **Қай жылдары болды** | | Орынбор | | | Қызылорда | | | Алматы | | | Астана | | | Нұр-Сұлтан | | Дескриптор; ✓ Аталған қалалар қай жылдары астана болғанын атайды **2-тапсырма**	Оқушылар берілген кестені толтырады	Оқушылар өз-ара бағалау	Суреттер

	“Қызықты сандар” ойыны Есептеңіз: 250-55+870+500+200+180+142= • Осы жылы қандай оқиға болды **Жауабы**(“Қызықты сандар” ойыны) : Еліміздің бас қаласы Астанада 2017 жылы Халықаралық көрме өткізілді. Басты тақырыбы жасыл экология			
Бекіту	Оқушылар бүгін не үйрендік?	Сабақтың тақырыбын қорытынды лау	«Ең үздік жауап»	Ақпарат тық карточка
Кері байланыс **Зерттеу тапсырма**	 *Өз өлкеңнің ақын, жыраулар жайлы ақпарат жинаңыз*	Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады	Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды	А4, конспект

8 -сабақ

Білім беру ұйымының атауы	№31 мектеп-гимназиясы КММ	
Пән	Ұлы даланың жеті қыры	
Бөлім:	Туған жерім-туған өлкем	
Педагогтің аты-жөні	Елемесова Акнур Аскаровна	
Күні:		
Сынып: 6	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Туған жердің таланттары	
Сабақтың мақсаты	Туған өлкенің жыршы-термеші, әнші және сазгерлерінің шығармашылығы туралы әңгімелей білу.	

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	**Педагогтің әрекеті**	**Оқушының әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурстар**
Ұйымдастыру кезеңі	***Ой қозғау*** Жыршы-термешілердің өлеңдерін тыңдау арқылы сабақтың тақырыбы мен мақсатын айта алады	Оқушылар берілген суреттер мен бейнебаян арқылы жұмыс жасайды	Мұғалімнің бағалауы	Бейнебаян мен суреттер
Жаңа сабақ	Жыршы – негізінен жыр айтатын және таратушы, жинаушы да. Жыршылар негізінен аспаптардың сүйемелімен түрлі мақамдармен айтады, кейде өз жанынан шығаратындары да кездеседі. Эпикалық жырларды да айтады. Жыршы да жырау, ақындар сияқты халық қадірлейтін беделді тұлға болып табылады. Жыршының ең атақтылары қатарында «Қырымнан Қырық батыр» жырын жырлаған Мұрын Сеңгірбаев, Нұрпейіс Байғанин, Айса Байтабынов, тағы басқаларды жатқызуға болады. Жырау мен жыршы арасында бір-бірімен байланысатын, сабақтастық та бар.	Оқушылар берілген		Суреттер

<table>
<tr>
<td></td>
<td>1-тапсырма
Кестемен жұмыс
<table>
<tr><th>Ұлы тұлғалар</th><th>Шығармалары</th></tr>
<tr><td>Бұқар Жырау</td><td></td></tr>
<tr><td>Жаяу Мұса</td><td></td></tr>
<tr><td>Естай Беркімбайұлы</td><td></td></tr>
</table>
Дескриптор;
✓ Аталған ұлы тұлғалардың шығармаларын атайды
-тапсырмаСұрақтар мен тапсырмалар:
1. Туған өлкелеріңнің атақты жырау, ақын, композиторлары туралы айтып беріңдер.
2. «Баянауыл» әнінің мәнін ашыңдар.</td>
<td>кестені толтырады

Сұрақтарға жауап береді</td>
<td>Оқушылар өз-ара бағалау

Өзін-өзі бағалау</td>
<td>Слайдтар мен мәтіндер</td>
</tr>
<tr>
<td>Бекіту</td>
<td>Оқушылар бүгін не үйрендік?</td>
<td>Сабақтың тақырыбын қорытынды лау</td>
<td>«Ең үздік жауап»</td>
<td>Ақпарат тық карточка</td>
</tr>
<tr>
<td>Кері байланыс

Зерттеу тапсырма</td>
<td>

Отбасында қандай салт-дәстүрлер қалыптасқан</td>
<td>Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады</td>
<td>Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды</td>
<td>А4, конспект</td>
</tr>
</table>

9-сабақ

Білім беру ұйымының атауы	№31 мектеп-гимназиясы КММ	
Пән	Ұлы даланың жеті қыры	
Бөлім:	Туған жерім-туған өлкем	
Педагогтің аты-жөні	Елемесова Акнур Аскаровна	
Күні:		
Сынып: 6	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Бір ел – бір тағдыр (менің өлкемнің халықтары)	
Сабақтың мақсаты	Туған жеріндегі ұлттардың салт-дәстүрін білу және құрметпен қабылдау.	

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	**Педагогтің әрекеті**	**Оқушыны ң әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурст ар**
Ұйымдасты ру кезеңі	***Ой қозғау*** Бейнебаян беріледі, бейнебаян көру барысында оқушылар сабақтың тақырыбын табады	Оқушылар берілген суреттер мен бейнебаян арқылы жұмыс жасайды	Мұғалімнің бағалауы	Бейнеба ян мен суреттер
Жаңа сабақ	Көптеген ғасырлардың барысында қазақтардың өзіндік бірегей әдет-ғұрыптары мен салт-дәстүрлері қалыптасты. XVIII ғасыр мен XX ғасырдың бас кезінде оның бірқатарын Ресей әкімшілігінің өкілдері, орыс және шетел ғалымдары, саяхатшылар айқын байқап, жазып қалдырды. Қазақтардың әдет-ғұрыптары мен салт-дәстүрлері үй ішіндегі отбасылық және адамдардың өзге де топтары арасындагы өзара қарым-қатынастарды қалыптастыруда үлкен рөл атқарды. **1-тапсырма Топтық тапсырма**	Әр топқа берілген тапсырмала	Оқушылар өз-ара бағалау	Суретте р

	1-топ Өлке тұрғындарының қалыптасу ерекшеліктерін сипаттаңдар (қай жақтан келген). **2-топ** Отбасыларында қандай салт-дәстүрлер сақталған? Маңызы неде? Отбасылық дәстүр туралы шағын әңгіме құрастырыңдар. **3-топ** Өз өлкелеріңдегі этностардың салт-дәстүрлері туралы әңгімелеңдер. Дескриптор; ✓ *Өлке тұрғындарының қалыптасу ерекшеліктерін сипаттаңды* ✓ *Отбасында қандай салт-дәстүр сақталған, маңыздылығын айтады* ✓ *Өз өлкелеріңдегі этностардың салт-дәстүрлері туралы әңгімелейді*	рды топта орындау		
Бекіту	Оқушылар бүгін не үйрендік?	Сабақтың тақырыбын қорытынды лау	«Ең үздік жауап»	Ақпарат тық карточка
Кері байланыс **Зерттеу тапсырма**	*«Бағдаршам»* *1.Бүгінгі сабақта білдім,үйрендім?(жасыл стикер)* *2.Қиындықтар кездесті,бірақ жеңе білдім. (сары стикер)* *3.Түсінбедім,үйренбедім (қызыл стикер)* *Масат ата жайлы мәлімет жинау*	Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады	Оқушылар бағалай критерийл ерімен өз деңгейлерін бағалайды	А4, конспект

10-сабақ

Білім беру ұйымының атауы	№31 мектеп-гимназиясы КММ
Пән	Ұлы даланың жеті қыры
Бөлім:	Қазақстанның киелі жерлері
Педагогтің аты-жөні	Елемесова Акнур Аскаровна
Күні:	
Сынып: 6	Қатысушылар саны: / Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Масат ата кесенесі
Сабақтың мақсаты	Масат ата- жер асты мешіті, діни сәулет ескерткіштерімен танысып, жалпы мәлімет беру

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушыны ң әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Ұйымдастыру кезеңі	***Ой қозғау*** 	Оқушылар берілген суреттер мен бейнебаян арқылы жұмыс жасайды	Мұғалімнің бағалауы	Бейнебаян мен суреттер
Жаңа сабақ	Масат Ата жер асты мешіті – діни сәулет өнері ескерткіші. Зерттеулер нәтижесінде Маңғыстау ауданы Үштаған ауылынан оңтүстік-шығысқа қарай 15 км жерде орналасқан Масат ата қорымынан 525 ескерткіштер есепке алынған. Қорымдағы ескерткіштер шамамен 14 – 18 ғасырлар аралығын қамтиды. Бұлар негізінен:	Киіз үй жайлы сипаттама береді	Оқушылар өз-ара бағалау	Суреттер

<table>
<tr>
<td></td>
<td>ортағасырлық түрікмен дәуіріне жататын қойтастар,
тас қоршаулар
тас белгілер;
Осы қорымның солтүстік-шығыс жағында 18 – 19 ғасырларды қамтитын қазақтардың ескерткіштері сақталған. Мұнда қойтастардың алуан түрлері көптеп кездеседі. Қорымның оңтүстік-батыс жағындағы жартасты жерден ойып жасалған жер асты мешіті орналасқан. Мешіттің ішкі аумағы төрт қанат киіз үйдей, төбесінде шаңырақ тәрізді ойығы бар. Оңтүстік жағындағы есік қапталынан михраб, қабырғаларынан сөрелер

1-тапсырма

❖ Киіз үйдің ағаш қаңқасы нешеге бөлінеді
❖ Киіз неше қанатты болады

2-тапсырма

<u>"Тарихи домино"ойыны(дұрыс сөйлемді құрау)</u>

<table>
<tr><td>асты</td><td>өнері</td><td>Ата</td><td>ауданы</td></tr>
<tr><td>оңтү стік-</td><td>15 км жерде</td><td>нәтижес інде</td><td>орнала сқан</td></tr>
<tr><td>ауы лын ан</td><td>Маңғ ыстау</td><td>Үштаған</td><td>Зерттеу лер</td></tr>
<tr><td>сәул ет</td><td>ескерт кіші.</td><td>мешіті –</td><td>шығыс қа</td></tr>
</table>
</td>
<td>Дұрыс сөйлем құрастыру</td>
<td>Өзін-өзі бағалау</td>
<td></td>
</tr>
</table>

	діни | Масат | қарай | жер **Дұрыс жауабы "Тарихи домино** Масат Ата жер асты мешіті – діни сәулет өнері ескерткіші.Зерттеулер нәтижесінде Маңғыстау ауданы Үштаған ауылынан оңтүстік-шығысқа қарай 15 км жерде орналасқан.			
Бекіту	Оқушылар бүгін не үйрендік? Киіз үйдің ағаш қаңқасы нешеге бөлінеді?	Сабақтың тақырыбын қорытынды лау	«Ең үздік жауап»	Ақпарат тық карточка
Кері байланыс **Зерттеу тапсырма**	*«Желкенді кеме»* *1.Бүгінгі сабақта білдім,үйрендім?(жасыл стикер)* *2.Қиындықтар кездесті,бірақ жеңе білдім. (сары стикер)* *3.Түсінбедім,үйренбедім (қызыл стикер)* *Бекет ата кесенесі жайлы мәлімет жинау*	Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады	Оқушылар бағалай критерийл ерімен өз деңгейлерін бағалайды	А4, конспект

11-сабақ

Білім беру ұйымының атауы	№31 мектеп-гимназиясы КММ	
Пән	Ұлы даланың жеті қыры	
Бөлім:	Қазақстанның киелі жерлері	
Педагогтің аты-жөні	Елемесова Акнур Аскаровна	
Күні:		
Сынып: 6	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Бекет ата	
Сабақтың мақсаты	Бекет ата бойындағы ерекше қасиеттерін білу	

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	**Педагогтің әрекеті**	**Оқушыны ң әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурстар**
Ұйымдастыру кезеңі	***Ой қозғау*** • Бұл қандай кесене? Бұл кесене орналасқан кесене?	Оқушылар берілген суреттер мен бейнебаян арқылы жұмыс жасайды	Мұғалімнің бағалауы	Бейнебаян мен суреттер
Жаңа сабақ	Көзінің тірісінде оның қабілетін, қызметі мен жеке басына тән жаратылысын сипаттайтын ерекше төрт қасиеті болған: Біріншісі — халықтың тәуелсіздігіжолында жауларға қарсы күреске белсене араласқан батыр. Екінші — ғылымның қиын жолымен жүріп өтіп, балаларды білім нәрімен сусындатқан ағартушы. Үшінші — ежелгі дәстүр бойынша көптеген елді мекендерде			

<table>
<tr>
<td></td>
<td>мешіттер мен медреселерге арнап ғимараттар салған сәулетші.
Төртінші — мүсәпірлер мен ауруларға қол үшін берген ерекше дарынды, атпал азамат және аса маңызды оқиғаларды болжай білген сәуегей.
Бекет атаның бұл қасиеттері көзінің тірісінде-ақ ел арасында аңызға айналғаны сонша

1-тапсырма

Бекет атаның төрт қасиетін атаңыз
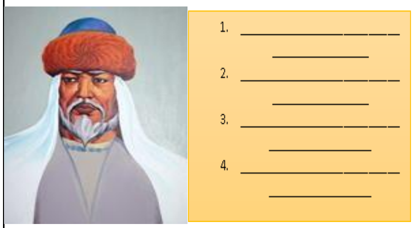
2-тапсырма
Аталған қасиеттерді сипаттап кестені толтырыңыз
<table>
<tr><td>Мейірім ділік</td><td>Әділ</td><td>Адалдық</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>
</td>
<td>Бекет атаның қасиеттерін атайды

Аталған қасиеттерге сипаттама береді</td>
<td>Өзін-өзі бағалау

Оқушылар өз-ара бағалау</td>
<td>Суретте р</td>
</tr>
<tr>
<td>Бекіту</td>
<td>Оқушылар бүгін не үйрендік?

Өзіңнің бойында қандай жақсы қасиеттер бар?</td>
<td>Сабақтың тақырыбын қорытынды лау</td>
<td>«Ең үздік жауап»</td>
<td>Ақпарат тық карточка</td>
</tr>
<tr>
<td>Кері байланыс

Зерттеу тапсырма</td>
<td>

Рабия Сұлтан Бегім кесенесі жайлы ақпарат жинау</td>
<td>Тақырып бойынша</td>
<td>Оқушылар бағалай критерийл ерімен өз деңгейлерін бағалайды</td>
<td>А4, конспект</td>
</tr>
</table>

12-сабақ

Білім беру ұйымының атауы	№31 мектеп-гимназиясы КММ	
Пән	Ұлы даланың жеті қыры	
Бөлім:	Қазақстанның киелі жерлері	
Педагогтің аты-жөні	Елемесова Акнур Аскаровна	
Күні:		
Сынып: 6	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Рабия Сұлтан Бегім кесенесі XV ғ.,	
Сабақтың мақсаты	Рабия Сұлтан Бегім кесененің орналасуы, құрылысы жайлы мәлімет беру	

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	**Педагогтің әрекеті**	**Оқушының әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурстар**
Ұйымдастыру кезеңі	***Ой қозғау*** • Бұл қандай кесене? • Бұл кесене орналасқан кесене?	Оқушылар берілген суреттер мен бейнебаян арқылы жұмыс жасайды	Мұғалімнің бағалауы	Бейнебаян мен суреттер
Жаңа сабақ	**1-тапсырма Мәтінмен жұмыс** Рабиға Сұлтан Бегім Кесенесі–ортағасырлық сәулет өнері ескерткіші (15 ғ.). Қожа Ахмет Иасауи кесенесінің Оңтүстік-шығысында 60 м жерде. Әмір Темірдің немересі, Ұлықбектің қызы, Әбілқайыр ханның әйелі,	Мәтінмен жұмыс	Оқушылар өз-ара бағалау	Суреттер

	белгілі хандар Көкенші мен Сүйініштің анасы Рабиға Сұлтан Бегімге арнайы салдырылған. Бұл кесененің құлыптасы Қожа Ахмет Йасауйдың кесенесінен табылған. Кесене өте үлкен архитектор кешен. Оның құрамына 5 үлкен бөлме кіреді. Кесененің қас беті сүйір ұшты биік арка түрінде жасалған, 8 бұрышты залы және осы залға жапсарлас салынған ұзынша келген тікбұрышты 2 үй-жай бар. Кесененің Оңтүстік-шығыс бөлігінде жерасты қабірханаға кіретін есік бар. Қабірхана сыланып, боялған. Онда терімен қапталған ағаш табыттар қойылған. Рабиға Сұлтан Бегімнің табытында – «бұл құдыретті Әмір Темір Көрегеннің ұлы, азапты ажалдан қаза тапқан, құдыретті, ұлы сұлтан Ұлықбек Гураганның қызы, ақсүйек, (құдай) кешіріп, рақымшылық жасаған, ізгі жасанды Рабиға Сұлтан Бегімнің тыныштық тауып жатқан жері» деген жолдар бар. Кесене түркістандық жергілікті архитектор дәстүр негізінде салынған алғашқы кесене ретінде өте маңызды. **Сұрақтарға жауап беріңіз** -Ақсүйек сөзінің мәнің түсіндіріп беріңіз? -Қызға қырық үйден тию дегенді қалай түсінесің? -Рабия Сұлтан Бегім кесенесі қай жерде орналасқан **2-тапсырма**	Сұрақтарға жауап беру	Мұғалімнің бағалауы	

	 ✓ Қызға қырық үйден тию» деген сөзді қалай түсінесін?			
Бекіту	Оқушылар бүгін не үйрендік?	Сабақтың тақырыбын қорытынды лау	«Ең үздік жауап»	Ақпарат тық карточка
Кері байланыс **Зерттеу тапсырма**	«Бағдаршам» 1. Бүгінгі сабақта білдім,үйрендім?(жасыл стикер) 2. Қиындықтар кездесті,бірақ жеңе білдім. (сары стикер) 3. Түсінбедім,үйренбедім (қызыл стикер) *Караман ата кесенесі жайлы мәлімет жинау*	Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады	Оқушылар бағалай критерийл ерімен өз деңгейлерін бағалайды	А4, конспект

13-сабақ

Білім беру ұйымының атауы	№31 мектеп-гимназиясы КММ	
Пән	Ұлы даланың жеті қыры	
Бөлім:	Қазақстанның киелі жерлері	
Педагогтің аты-жөні	Елемесова Акнур Аскаровна	
Күні:		
Сынып: 6	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Қараман ата	
Сабақтың мақсаты	Қараман ата-жер асты мешіті жайлы жалпы мәлімет беру	

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	**Педагогтің әрекеті**	**Оқушыны ң әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурст ар**
Ұйымдасту ру кезеңі	***Ой қозғау*** • Бұл қандай кесене? • Бұл кесене орналасқан кесене?	Оқушылар берілген суреттер мен бейнебаян арқылы жұмыс жасайды	Мұғалімнің бағалауы	Бейнеба ян мен суреттер
Жаңа сабақ	Қараман ата жер асты мешіті —XII-XVII ғасырларға жататын діни сәулеттің бірі. Сәулеті келіскен мешіт Маңғыстау ауданының Шетпе кентінен 35 шақырым оңтүстік батыс бағытында, Қандыбас қыстағының батысында 5 шақырым жерде орналасқан. Жер асты мешіті үш бөлмеден тұрады: кіреберіс бөлме, оған жалғасқан			

<table>
<tr>
<td></td>
<td>намаз оқитын зал және Қараман ата жерленген дөңгелек бөлме.

1-тапсырма

Сәйкестендіру кестесі. Кесенелерді сәйкестендіріңіз
<table>
<tr><td>Масат ата</td><td>А</td><td> </td></tr>
<tr><td>Рабия Сұлтан Бегім</td><td>В</td><td> </td></tr>
<tr><td>Караман ата</td><td>С</td><td>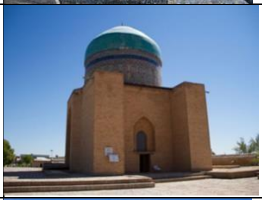</td></tr>
<tr><td>Шақпақ</td><td>Д</td><td> </td></tr>
</table>
Дұрыс жауабы:

Масат ата - Д
Рабия Сұлтан Бегім - С
Караман ата - В
Шақпақ – А</td>
<td>Оқушылар кесенелерді сәйкестінді реді</td>
<td>Оқушылар өз-ара бағалау</td>
<td>Суретте р, кесте</td>
</tr>
<tr>
<td>Бекіту</td>
<td>Оқушылар бүгін не үйрендік?</td>
<td>Сабақтың тақырыбын қорытынды лау</td>
<td>«Ең үздік жауап»</td>
<td>Ақпарат тық карточка</td>
</tr>
<tr>
<td>Кері байланыс</td>
<td>«Желкенді кеме»

1.Бүгінгі сабақта білдім,үйрендім?(жасыл стикер)</td>
<td>Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі</td>
<td>Оқушылар бағалай критерийл ерімен өз деңгейлері</td>
<td>А4, конспект</td>
</tr>
</table>

Зерттеу тапсырма	2. Қиындықтар кездесті,бірақ жеңе білдім. (сары стикер) 3. Түсінбедім,үйренбедім (қызыл стикер) *Ибраһим ата кесенесінің қалпына келуі жайлы мәліметтер жинау*	келетінін, не білгенін жазады	н бағалайды	

14-сабақ

Білім беру ұйымының атауы	№31 мектеп-гимназиясы КММ	
Пән	Ұлы даланың жеті қыры	
Бөлім:	Қазақстанның киелі жерлері	
Педагогтің аты-жөні	Елемесова Акнур Аскаровна	
Күні:		
Сынып: 6	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Ибраһим ата кесенесі	
Сабақтың мақсаты	Орта ғасырдағы сәулет өнерінің ескерткіші Ибраһим ата кесенесі Қожа Ахмет Яссауидің әкесі, діни көсем әрі танымал уағызшы жайлы	

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	**Педагогтің әрекеті**	**Оқушыны ң әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурст ар**
Ұйымдасты ру кезеңі	***Ой қозғау***	Оқушылар берілген суреттер мен бейнебаян арқылы жұмыс жасайды	Мұғалімнің бағалауы	Бейнеба ян мен суреттер
Жаңа сабақ	Ибраһим ата кесенесі – әйгілі уағызшы мазарына қойылған сәулет ескерткіші. Ақсу ауылы жолында Сайрам ауылының шетінде биік төбеде орналасқан. Алғашында кесене XVI – XVII ғасырларда салынған, бірақ ол құлап қалғаннан кейін XIX ғасырда қайта салынды. 50-жылдары қатты жер сілкінісі кезінде кесене күмбезі құлағаннан	Киіз үй жайлы сипаттама береді	Оқушылар өз-ара бағалау	Суретте р

	кейін басқа қалыпта қайта жасалды. Ибраһим ата – атақты сопы Қожа Ахмет Яссауидің әкесі, діни көсем, әрі осы өңірлерге танымал уағызшы болған. XI ғасырда Сайрам ислам дінін тарату ошағы болды. Мұнда көптеген діни ұстаздар мен ғалымдар тұрды. Ибраһим ата текті отбасынан шыққан, табысты жер өңдеуші болды. Халық арасында оның әулиелігі мен уағызшы қабілеті жайлы аңыздар тараған. Ибраһим ата мұқтаж адамдарға көмектесіп, тақуалық өмір сүрді және мыңдаған ізбасарларға ислам дінін уағыздады. **№1 тапсырма** Мақал-мәтелдердің мағынасын түсіндіріңіз ❖ Алты аға бірігіп әке болмас, Жеті жеңге бірігіп анаболмас ❖ Әкелі бала жаужүрек, Әкесіз бала сұмжүрек ❖ Әкем аты шапқан сайын өрлейді ❖ Әкесі қой баға білмегеннің баласы қозы баға алмайды **2-тапсырма** Жеті атаңызды атап беріңіз?	Дұрыс сөйлем құрастыру	Өзін-өзі бағалау	
Бекіту	Оқушылар бүгін не үйрендік?	Сабақтың тақырыбын қорытынды	«Ең үздік жауап»	Ақпарат тық

	Оқушылар Қожа Ахмет Яссауидің әкесін атаңыз? Ибраһим ата кесенесі қай ғасырдалардың кесенесі?	лау		карточка
Кері байланыс **Зерттеу тапсырма**	«Бағдаршам» 1. Бүгінгі сабақта білдім,үйрендім?(жасыл стикер) 2. Қиындықтар кездесті,бірақ жеңе білдім. (сары стикер) 3. Түсінбедім,үйренбедім (қызыл стикер) *Домбауыл кесенесінің қалпына келуі жайлы мәліметтер жинау*	Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады	Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды	А4, конспект

15-сабақ

Білім беру ұйымының атауы	№31 мектеп-гимназиясы КММ	
Пән	Ұлы даланың жеті қыры	
Бөлім:	Қазақстанның киелі жерлері	
Педагогтің аты-жөні	Елемесова Акнур Аскаровна	
Күні:		
Сынып: 6	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Домбауыл кесенесі	
Сабақтың мақсаты	Орта ғасырдағы сәулет өнерінің ескерткіші домбауыл кесенесі жайлы мәлімет беру	

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	**Педагогтің әрекеті**	**Оқушыны ң әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурст ар**
Ұйымдасты ру кезеңі	***Ой қозғау*** 1. Берілген суретте қандай кесене 2. Аталған кесене қайда орналасқан 	Оқушылар берілген суреттер мен бейнебаян арқылы жұмыс жасайды	Мұғалімнің бағалауы	Бейнеба ян мен суреттер
Жаңа сабақ	Домбауыл кесенесі - ортағасырлық сәулет өнері ескерткіші. Жезқазған қаласынан солтүстік-шығысқа қарай 50 км жерде, Қаракеңгір өзенінің сол жағасында. Астыңғы қабаты шаршы пішіндес, үстіне киіз үй тәріздес күмбез салынған. Астыңғы бөлігінің аумағы 8,9×7,9 м, қабырғасының қалыңдығы 2 м-дей, ішінің аумағы 4х4 м, есігі сопақшалау етіліп оңтүстік-шығыс жақтан			

<table>
<tr>
<td></td>
<td>шығарылған. Бұған жалпы биіктігі 1,2 м болатын төрт баспалдақ арқылы кірелі. Кешеннің еденіне тас аралас тапырық жайып, оның үстіне жалпақ тақта тастар төселген. Қабырғалары 3м-ге көтеріліп барып, көлденең бөренелермен жабылған.
№1 тапсырма
Қазақтың ұлттық аспаптарын атаңыз
<table>
<tr><td> </td><td></td></tr>
<tr><td> </td><td></td></tr>
<tr><td> </td><td></td></tr>
<tr><td> </td><td></td></tr>
</table>
2-тапсырма
Қобыз бен домбыраны салыстырыңыз
<table>
<tr><th>Қобыз</th><th>Домбыра</th></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
</table>
</td>
<td>Ұлттық аспаптарды атайды

Екі ұлттық аспапты салыстырады</td>
<td>Оқушылар өз-ара бағалау

Өзін-өзі бағалау</td>
<td>Суреттер</td>
</tr>
<tr>
<td>Бекіту</td>
<td>Оқушылар бүгін не үйрендік?

Домбауыл кесенесі орналасқан жері?</td>
<td>Сабақтың тақырыбын қорытындылау</td>
<td>«Ең үздік жауап»</td>
<td>Ақпараттық карточка</td>
</tr>
</table>

Кері байланыс **Зерттеу тапсырма**	*1.Бүгінгі сабақта білдім,үйрендім?(жасыл стикер)* *2.Қиындықтар кездесті,бірақ жеңе білдім. (сары стикер)* *3.Түсінбедім,үйренбедім (қызыл стикер)* *Домбауыл кесенесінің қалпына келуі жайлы мәліметтер жинау*	Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады	Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды	А4, конспект

16-сабақ

Білім беру ұйымының атауы	№31 мектеп-гимназиясы КММ	
Пән	Ұлы даланың жеті қыры	
Бөлім:	Қазақстанның киелі жерлері	
Педагогтің аты-жөні	Елемесова Акнур Аскаровна	
Күні:		
Сынып: 6	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Мәшһүр-Жүсіп Көпейұлы кесенесі	
Сабақтың мақсаты	Мәшһүр-Жүсіп Көпейұлы діндар философ, көріпкелболғаны жайлы,Ортағасырлық сәулет өнері ескерткіші жайлы мәлімет беру	

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Ұйымдастыру кезеңі	***Ой қозғау*** 1. Берілген суретте қандай кесене 2. Аталған кесене қайда орналасқан 	Оқушылар берілген суреттер мен бейнебаян арқылы жұмыс жасайды	Мұғалімнің бағалауы	Бейнебаян мен суреттер
Жаңа сабақ	Оның есімі құпия-сырға толы. Ол теолог, діндар философ, көріпкел болған. Ерекше қасиетке ие Мәшһүр Жүсіп өзінің өмірден өтетін күнін нақ білген екен. О дүниелік боларынан бір жыл бұрын ол өзінің туған-туыстары мен жақындарын жинап, мазардың тұрғызылатын орнын, оның құрылысы қандай болуы			

<table>
<tr>
<td></td>
<td>керектігін, бөлмелерінің қалай орналасуы керектігін, және ең бастысы, оның денесі жер қойнына берілмеуі керектігін, ал 20 жыл өткен соң барып бұзылмай, мәңгілік сақталатындығын айтып кетіпті. 50-інші жылдары советтік билік ескі мазарды бұзған кезде әулиенің бұзылмай сақталған денесін көргендер таңғалысыпты. Кесенеге бармас бұрын міндетті түрде дәрет алу рәсімін жасау керек. Бұрындары адамдар киелі жерге бару мақсатымен алыс жолға шығар алдында міндетті түрде дәрет алу рәсімін жасаған. Дөңесте орналасқан кесенеге баспалдақтар алып барады. Баспалдақ алты аралықтан және Мәшһүр Жүсіп Көпейұлының ғұмыр жасын бейнелейтін 73 сатыдан тұрады

№1 тапсырма
Мәшһүр Жүсіптің бойындағы қасиеттерін атаңыз
1. ________________________
2. ______------------------------
3.________________________-

2-тапсырма
Екі өлен жолын салыстырыңыз
<table>
<tr><td> </td><td>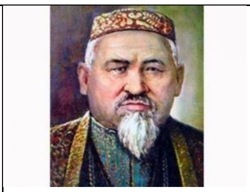</td></tr>
<tr><td>Абай:
Кітапты молда теріс оқыр</td><td>М. Көпеев:
Соқырлар қайдан білсін көз қадірін,
Танитын жан қайда сөз қадірін?!</td></tr>
</table>
</td>
<td>Бойындағы қасиеттерді атайды

Екі өлең жолдарын салыстырад ы</td>
<td>Оқушылар өз-ара бағалау

Өзін-өзі бағалау</td>
<td>Суретте р</td>
</tr>
</table>

	Дағарадай боп сәлдесі Малқұмар көңіл - бек соқыр Бүркіттен кем бе жем жесі. / Танысын қарға, бұлбұл қайсысы оңды, Жамандар білмей жүрген сөз қадірін			
Бекіту	Оқушылар бүгін не үйрендік? Мәшһүр Жүсіптің бойындағы қасиеттерін атаңыз?	Сабақтың тақырыбын қорытынды лау	«Ең үздік жауап»	Ақпарат тық карточка
Кері байланыс **Зерттеу тапсырма**	*1.Бүгінгі сабақта білдім,үйрендім?(жасыл стикер)* *2.Қиындықтар кездесті,бірақ жеңе білдім. (сары стикер)* *3.Түсінбедім,үйренбедім (қызыл стикер)* *Гауһар ана кесенесінің қалпына келуі жайлы мәліметтер жинау*	Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады	Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды	А4, конспект

17-сабақ

Білім беру ұйымының атауы	№31 мектеп-гимназиясы КММ
Пән	Ұлы даланың жеті қыры
Бөлім:	Қазақстанның киелі жерлері
Педагогтің аты-жөні	Елемесова Акнур Аскаровна
Күні:	
Сынып: 6	Қатысушылар саны: / Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Гауһар ана кесенесі
Сабақтың мақсаты	Кесененің орналасуы, Қожа Ахмет Яссауидің қызы, аңыз-әңгімелер жайлы мәліметтер беру

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	**Педагогтің әрекеті**	**Оқушының әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурстар**
Ұйымдастыру кезеңі	***Ой қозғау*** 3. Берілген суретте қандай кесене 4. Аталған кесене қайда орналасқан	Оқушылар берілген суреттер мен бейнебаян арқылы жұмыс жасайды	Мұғалімнің бағалауы	Бейнебаян мен суреттер
Жаңа сабақ	**№1 тапсырма** Мәшһүр Жүсіптің бойындағы қасиеттерін атаңыз 4. ____________________ 5. ____________________ 6.____________________- **2-тапсырма** **Екі өлен жолын салыстырыңыз**	Бойындағы қасиеттерді атайды Екі өлең жолдарын	Оқушылар өз-ара бағалау	Суреттер

	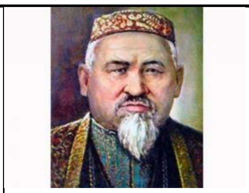 **Абай:** Кітапты молда теріс оқыр Дағарадай боп сәлдесі Малқұмар көңіл - бек соқыр Бүркіттен кем бе жем жесі. **М. Көпеев:** Соқырлар қайдан білсін көз қадірін, Танитын жан қайда сөз қадірін?! Танысын қарға, бұлбұл қайсысы онды, Жамандар білмей жүрген сөз қадірін	салыстырады	Өзін-өзі бағалау	
Бекіту	Оқушылар бүгін не үйрендік? Мәшһүр Жүсіптің бойындағы қасиеттерін атаңыз?	Сабақтың тақырыбын қорытындылау	«Ең үздік жауап»	Ақпараттық карточка
Кері байланыс **Зерттеу тапсырма**	*1.Бүгінгі сабақта білдім,үйрендім?(жасыл стикер)* *2.Қиындықтар кездесті,бірақ жеңе білдім. (сары стикер)* *3.Түсінбедім,үйренбедім (қызыл стикер)* *Домалақ ана кесенесінің қалпына келуі жайлы мәліметтер жинау*	Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады	Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды	А4, конспект

18-сабақ

Білім беру ұйымының атауы	№31 мектеп-гимназиясы КММ	
Пән	Ұлы даланың жеті қыры	
Бөлім:	Қазақстанның киелі жерлері	
Педагогтің аты-жөні	Елемесова Акнур Аскаровна	
Күні:		
Сынып: 6	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Домалақ ана кесенесі	
Сабақтың мақсаты	Домалақ ананың адамгершілігі, әдептілігі, парасаттылығы мен шыншылдығы және аналық қасиетінің арқасында «Домалақ ана» аталуы жайлы мәлімет береді	

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	**Педагогтің әрекеті**	**Оқушының әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурстар**
Ұйымдастыру кезеңі	***Ой қозғау*** 1. Берілген суретте қандай кесене 2. Аталған кесене қайда орналасқан 	Оқушылар берілген суреттер мен бейнебаян арқылы жұмыс жасайды	Мұғалімнің бағалауы	Бейнебаян мен суреттер
Жаңа сабақ	Қазақ халқының абыз аналарының бірі, халық арасында «Домалақ ана» атанған Нұрилә Әли Сланқызының зиратының басына тұрғызылған. Нүрилә - Бәйдібек бабаның үшінші әйелі. Домалақ ана өзінің ақылдылығымен ел іші бірлігінің ұйытқысы бола білген. Тарихи жазбаларда Домалақ			

<table>
<tr>
<td></td>
<td>ананың адамгершілігі, әдептілігі, парасаттылығы мен шыншылдығы және аналық қасиетінің арқасында «Домалақ ана» аталуы жайлы көптеген деректер жазылған.

№1 тапсырма
Нұрәлә Әли Сланқызының бойындағы қасиеттерін атаңыз, осы қасиеттеріне байланысты Домалақ ана деп атуы
7. ______________________
8. ______________________
9.______________________-

2-тапсырма
Ана сөзі басқа тілдерде қалай айтылады
<table>
<tr><td>Үкраина</td><td>Мамитэ</td></tr>
<tr><td>Болгария</td><td>Маты</td></tr>
<tr><td>Литва</td><td>Мама</td></tr>
<tr><td>Англия</td><td>Мамо</td></tr>
<tr><td>Германия</td><td>Мадрэ</td></tr>
<tr><td>Франция</td><td>Мамми</td></tr>
<tr><td>Италия</td><td>Маман</td></tr>
</table>
</td>
<td>Домалақ ананың бойындағы қасиеттерді атайды

Ана сөзі басқа тілде қалай аталанын атайды</td>
<td>Оқушылар өз-ара бағалау

Өзін-өзі бағалау</td>
<td>Суреттер</td>
</tr>
<tr>
<td>Бекіту</td>
<td>Оқушылар бүгін не үйрендік?</td>
<td>Сабақтың тақырыбын қорытындылау</td>
<td>«Ең үздік жауап»</td>
<td>Ақпараттық карточка</td>
</tr>
<tr>
<td>Кері байланыс

Зерттеу тапсырма</td>
<td>1.Бүгінгі сабақта білдім,үйрендім?(жасыл стикер)
2.Қиындықтар кездесті,бірақ жеңе білдім.(сары стикер) 3.Түсінбедім,үйренбедім (қызыл стикер)
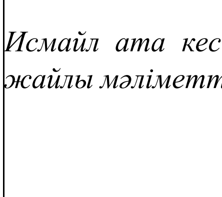
Исмайл ата кесенесінің қалпынакелуі жайлы мәліметтер жинау</td>
<td>Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады</td>
<td>Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды</td>
<td>А4, конспект</td>
</tr>
</table>

19-сабақ

Білім беру ұйымының атауы	№31 мектеп-гимназиясы КММ	
Пән	Ұлы даланың жеті қыры	
Бөлім:	Қазақстанның киелі жерлері	
Педагогтің аты-жөні	Елемесова Акнур Аскаровна	
Күні:		
Сынып: 6	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Исмайл ата кесенесі	
Сабақтың мақсаты	Ортағасырлық сәулет өнері ескерткіші жайлы ақпарат береді	

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Ұйымдастыру кезеңі	***Ой қозғау*** 1. Берілген суретте қандай кесене 2. Аталған кесене қайда орналасқан 	Оқушылар берілген суреттер мен бейнебаян арқылы жұмыс жасайды	Мұғалімнің бағалауы	Бейнебаян мен суреттер
Жаңа сабақ	Ортағасырлық сәулет өнері ескерткіші (11 – 19 ғасырлар). Қазығұрт ауданы Тұрбат аулында орналасқан. Мешіт шағын ауланы қоршай шеңберлене бытырай орналасқан бірнеше мазардан тұрады. Бұл құрылыстардың			

	айналасын қазіргі кезде зираттар басқан, мешіттің алдында гүлзар, жеміс ағаштары мен жүзім өсірілген бақ бар. Кешеннің аумағы бір кезде қоршаулы болған. Бүгінде бұл қоршаудан архитуралық ескерткіш болып табылатын қақпалар ғана қалған. Зираттың аула композициясы архитуралық құралдармен безендірілген, тор тәрізді қасбеттері порталдар түрінде аула жаққа қаратылған. Жергілікті Түркістан архитектура мектебінің дәстүрлерін бейнелейтін шатыр тәрізді жабындылар ескерткішке ерекше сән беріп тұр. Ғимараттың басты бөлігіне үш жағынан жанасып жатататын апсидалар салу бірқатар құрылысқа тән ерекшелік болған. **№1 тапсырма** Өсімдіктердің топтасуына мысал келтіріңіз	Өсімдіктерді топтастыра ды	Оқушылар өз-ара бағалау	Суретте р
Бекіту	Оқушылар бүгін не үйрендік?	Сабақтың тақырыбын қорытынды лау	«Ең үздік жауап»	Ақпарат тық карточка
Кері байланыс **Зерттеу тапсырма**	*1.Бүгінгі сабақта білдім,үйрендім?(жасыл стикер)* *2.Қиындықтар кездесті,бірақ жеңе білдім. (сары стикер)* *3.Түсінбедім,үйренбедім (қызыл стикер)* Қарабура кесенесі жайлы ақпарат жинаңыз	Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады	Оқушылар бағалай критерийл ерімен өз деңгейлерін бағалайды	А4, конспект

20-сабақ

Білім беру ұйымының атауы	№31 мектеп-гимназиясы КММ	
Пән	Ұлы даланың жеті қыры	
Бөлім:	Қазақстанның киелі жерлері	
Педагогтің аты-жөні	Елемесова Акнур Аскаровна	
Күні:		
Сынып: 6	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Қарабура кесенесі	
Сабақтың мақсаты	Орта ғасырдағы Қарабура кесенесімен таныстыру	

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	**Педагогтің әрекеті**	**Оқушыны ң әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурст ар**
Ұйымдастыру кезеңі	***Ой қозғау*** 1. Берілген суретте қандай кесене 2. Аталған кесене қайда орналасқан 	Оқушылар берілген суреттер мен бейнебаян арқылы жұмыс жасайды	Мұғалімнің бағалауы	Бейнеба ян мен суреттер
Жаңа сабақ	Қарабура кесенесі 18-19 ғасырлардағы ескерткіш болып табылады. Ескерткіш Оңтүстік Қазақстан облысының Созақ ауданы, Шымкенттің солтүстігіне қарай 257 шақырым жерде орналасқан. Қарабұра ауласы дала бойында Тама кіші жүздің дінтанушысы, ал қайтыс болғанға дейін Карабураны жерлендіруді сұраған әйгілі Қожа Ахмет			

	Яссауидің ассистенті болған. Ол Қаратау бөктерінде тұрды. Ол сиқырлы күшке ие болды, ол бір көзқараспен ең ыстық айқайының шырқаушылығын тоқтатып, өзенді кері бұруға мәжбүр етті. Қарабұт кесенесі 1997 жылы ақ кірпіштен салынған, ол екі бөлмені құрайды. Жоғарғы домалақ. Бірінші бөлме - 100 шаршы метр, екінші - XIV ғасырда салынған ескі кесененің орны. Екінші бөлмеде Габриелдің қабірі. Кесене саздан салынған, 4 терезе бар. Құрбан ата мүрдесі. Мухаммад, Арыстан баба, Қожа Ахмет Яссауи, Ыскак-Баба (Баба ата), Баба Тукті Шәші Азиз мәрмәр плиталарының жанында. ескі кесенесінің үшін Акназар Хан Белгібай-қажы, Шілменбет би Құлтас би Қожамқұлов Гулам, Дәулет-Қарабура би Шахасум-Ахун және басқаларды жерленген. Есік батысқа, Қожа Ахмет Яссауи кесенесіне қарайды. Жалпы алаңы 240 шаршы метр, кесененің биіктігі 17 метр. **№1 тапсырма** **Қазақ халқының ұлы билерінің есімдерін атаңыздар:** **№ 2 тапсырма** **Төрт түлік иелерін атаңыз** 	Өсімдіктерді топтастыра ды	Оқушылар өз-ара бағалау	Суретте р

Бекіту	Оқушылар бүгін не үйрендік?	Сабақтың тақырыбын қорытынды лау	«Ең үздік жауап»	Ақпарат тық карточка
Кері байланыс **Зерттеу тапсырма**	*1.Бүгінгі сабақта білдім,үйрендім?(жасыл стикер)* *2.Қиындықтар кездесті,бірақ жеңе білдім. (сары стикер)* *3.Түсінбедім,үйренбедім (қызыл стикер)* Ұлы Отан соғысы ардагерлері, тыл ардагерлері, еңбек ардагерлері, ауған-әскерлері, тың игерушілер жайлы ақпарат жинау	Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады	Оқушылар бағалай критерийл ерімен өз деңгейлерін бағалайды	А4, конспект

21-сабақ

Білім беру ұйымының атауы	№31 мектеп-гимназиясы КММ	
Пән	Ұлы даланың жеті қыры	
Бөлім:	«Ұлы даланың ұлы есімдері»	
Педагогтің аты-жөні	Елемесова Акнур Аскаровна	
Күні:		
Сынып: 6	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Туған өлке тарихының куәгерлері	
Сабақтың мақсаты	- туған өлке тарихының тірі куәгерлерін саралау категорияларын білу:	

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушыны ң әрекеті	Бағалау	Ресурст ар
Ұйымдасты ру кезеңі	***Ой қозғау*** *Отбасыңызда Ұлы Отан сағыс ардагерлері барма, Ардагерлер туралы әңгімелеп беріңіз*	Оқушылар берілген суреттер мен бейнебаян арқылы жұмыс жасайды	Мұғалімнің бағалауы	Бейнеба ян мен суреттер
Жаңа сабақ	«Асыл қасиет» тренингі Мақсаты: жылылық, сенімділік деңгейін, еркіндікті дамыту. Нұсқаулық: қатысушылар шеңбер болып табылады. Әрбір оқушы өз есіміндегі бас әріптері бойынша өз бойындағы асыл қасиеттерін айтады.			

	Оқушылар Адамның бойындағы жақсы қасиеттерге 3 топқа бөлу I. топ Жомарт II. Топ Мейірім III топ. Еңбек **№1 тапсырма** Әр топ тірек сөздерді бөліп беру арқылы «Ассациограмма» әдісі арқылы кластер құрастырады ***Тірек сөздер: демеуші, меценат,жомарт.*** Оқушылар тірек сөздерді қолданып, кластер құру арқылы, жаңа тақырыптың мақсатын табу арқылы анықтайды. Меценат – өнерге , ғылымға , спортқа , әр түрлі салаға қамқорлық танытатын қаржылы адамдар. Демеуші – бірінші болып ұсыныс жасайтын немесе оған кепілдік беретін, қайсыбір шараны қаржыландыратын, оны өткізу кезінде өз өнімін жарнамалайтын жеке немесе заңды тұлға; біреу үшін жауапкершілікті өз мойынына алушы тұлға. Демеушілік, әдетте, алынған табысқа қатыспай жүзеге асырылады. **№ 2 тапсырма** Қазақтың жақсы қасиеттерінің асылы жомарттық, кеңпейілділік екенін білесің бе? Деген сұраққа жауап береді Топтарға тапсырма беріледі	Тірек сөздер арқылы оқушылар топпен жұмыс жасайды Жақсы қасиеттер жайлы топпен жұмыс жасайды	Оқушылар өз-ара бағалау Оқушылар өзін-өзі бағалау	Суреттер

	"Ойлан, жұптас, бөліс" тәсілі арқылы талқылайды, постер құрып, басқа топтарға түсіндіреді 1 топ. Өлкенің дамуына үлес қосып жүрген қандай азаматтарды білесіңдер өз ойларыңызды жазыңыз? -топ: Болашақта туған өлкеңнің өркендеуіне қандай үлес қосар едің ? -топ: Меценат болу үшін не істеу керек?			
Бекіту	Оқушылар бүгін не үйрендік?	Сабақтың тақырыбын қорытынды лау	«Ең үздік жауап»	Ақпарат тық карточка
Кері байланыс **Зерттеу тапсырма**	*1.Бүгінгі сабақта білдім,үйрендім?(жасыл стикер)* *2.Қиындықтар кездесті,бірақ жеңе білдім. (сары стикер)* *3.Түсінбедім,үйренбедім (қызыл стикер)* *Альмұқан Сембинов өмірі жайлы ақпарат жинау*	Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады	Оқушылар бағалай критерийл ерімен өз деңгейлерін бағалайды	А4, конспект

22-сабақ

Білім беру ұйымының атауы	№31 мектеп-гимназиясы КММ	
Пән	Ұлы даланың жеті қыры	
Бөлім:	«Ұлы даланың ұлы есімдері»	
Педагогтің аты-жөні	Елемесова Акнур Аскаровна	
Күні:		
Сынып: 6	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Альмұқан Сембинов	
Сабақтың мақсаты	Ұлы Отан соғысының батыры, үштен астам марапаттардың иегері жайлы білу	

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	**Педагогтің әрекеті**	**Оқушыны ң әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурст ар**
Ұйымдасту кезеңі	***Ой қозғау***	Оқушылар берілген суреттегі тұлғаға сипаттама береді	Мұғалімнің бағалауы	Бейнебаян мен суреттер
Жаңа сабақ	Альмұхан Сембинов 1924 жылы 21-сәуір айында Ақмола облысы Жанабірлік ауылында дүниеге келді. Руы арғын, 1942 жылы 18 жасында қызыл әскер қатарына шақырылды. 1942-43 жылдары Беларус Фронтын 121 отқыштар полкында қызмет атқарды. 1944 жылы Альмұхан Сембинов қызыл жұлдыз орденімен 3,2,1 санатымен марапатталды. Барлаушы қызметін атқарды. **№1 тапсырма**	Марапаттары жайлы сипаттайды	Оқушылар өз-ара бағалау	Суреттер

	Марапаттарын атағыз, және қандай жетістіктері үшін берілді **№ 2 тапсырма** Жылдар сөйлейді әдісі арқылы оқушылар осы жылдар не болды 1924 --- 1942 ---- 1942 – 1943 --- 1944 -----	Жылдарды анықтайды	Оқушылар өзін-өзі бағалау	Кесте
Бекіту	Оқушылар бүгін не үйрендік?	Сабақтың тақырыбын қорытынды лау	«Ең үздік жауап»	Ақпарат тық карточка
Кері байланыс **Зерттеу тапсырма**	 Жұмабек Ташенов жайлы ақпарат жинау	Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады	Оқушылар бағалай критерийл ерімен өз деңгейлерін бағалайды	А4, конспект

23-сабақ

Білім беру ұйымының атауы	№31 мектеп-гимназиясы КММ	
Пән	Ұлы даланың жеті қыры	
Бөлім:	«Ұлы даланың ұлы есімдері»	
Педагогтің аты-жөні	Елемесова Акнур Аскаровна	
Күні:		
Сынып: 6	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Жұмабек Ташенов	
Сабақтың мақсаты	Тың игеру саласындағы ерлігі жайлы білу	

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	**Педагогтің әрекеті**	**Оқушыны ң әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурст ар**
Ұйымдасты ру кезеңі	***Ой қозғау*** Тың игеру саласында өз үлесін қосқан қайраткерлерді атаңыздар	Оқушылар берілген өз өлкесіндегі атайды	Мұғалімнің бағалауы	Бейнеба ян мен суреттер
Жаңа сабақ	Кеңес елінің басшысы Н.Хрущев еліміздің солтүстіктегі 5 облысын (Ақмола, Көкшетау, Қостанай, Павлодар, Солтүстік Қазақстан) біріктіріп «Тың өлкесі» саласымен жұмыс жасады. Тың игеру кезінде Көкшетау облысында совхоз директоры болған Ф. Моргун 1957 жылы совхоз тұрғындары жер астында тұщы су болса да қажетті құралдың болмағандығынан 20 шақырым жерден суды тасып ішіп қиналып жатқанда Ж.Тәшенов келіп бір аптаның ішінде Армениядан скважина арқылы су тартатын компрессор алғызып	Марапаттар		

	беріп су мәселесін шешіп бергенін ризалықпен жазады. **№1 тапсырма Марапаттары жайлы әңгімелеп береді** «Ленин», «Еңбек», «Қызыл Ту», «Құрмет белгісі» ордендерімен марапатталған **№ 2 тапсырма жылдар сөйлейді әдісі арқылы оқушылар осы жылдар не болды** 1934 – 1939 --- 1939 – 1943 ---- 1944 – 1947 --- 1947 – 1948 ----- 1952 – 1955 --- 1955 –19 60 ---- 1960-1961 ---- 1961-1975 -----	ы жайлы сипаттайды Жылдарды анықтайды	Оқушылар өз-ара бағалау Оқушылар өзін-өзі бағалау	Суретте р Кесте
Бекіту	Оқушылар бүгін не үйрендік?	Сабақтың тақырыбын қорытынды лау	«Ең үздік жауап»	Ақпарат тық карточка
Кері байланыс **Зерттеу тапсырма**	 Хамза Есжанов жайлы ақпарат жинау	Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады	Оқушылар бағалай критерийл ерімен өз деңгейлерін бағалайды	А4, конспект

24-сабақ

Білім беру ұйымының атауы	№31 мектеп-гимназиясы КММ	
Пән	Ұлы даланың жеті қыры	
Бөлім:	«Ұлы даланың ұлы есімдері»	
Педагогтің аты-жөні	Елемесова Акнур Аскаровна	
Күні:		
Сынып: 6	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Хамза Есжанов	
Сабақтың мақсаты	Батыс Қазақстандағы тұтас бір кезеңнің оқиғаларына арналған. Автор отарлық езгіден қиналған халық бостандығы мен бақыты үшін күрескен ерлерін біледі	

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	**Педагогтің әрекеті**	**Оқушының әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурстар**
Ұйымдастыру кезеңі	***Ой қозғау***	Оқушылар берілген нақыл сөздерді анықтайды	Мұғалімнің бағалауы	Бейнебаян мен суреттер
Жаңа сабақ	Жазушының басты шығармасы — “Ақ Жайық” трилогиясы (1-кіт., 1957; 2-кіт., 1959; 3-кіт., 1965) Батыс Қазақстандағы тұтас бір кезеңнің оқиғаларына арналған. Автор отарлық езгіден қиналған халық бостандығы мен бақыты үшін күрескен ерлердің жиынтық бейнелерін (Хакім, Әлібек, Әділбек, Мүнариа, Шолпан, Нұрым) жасаумен қатар, нақты тарихта болған адамдардың (Дмитриев, Әйтиев, Қаратаев, Белан, т.б.) өмір жолын шебер			

	суреттеді. 1963 жылы трилогияның заңды жалғасы болып табылатын “Ақ Жайық” трилогиясы мен “Көп жыл өткен соң” роман-дилогиясы 5 кітаптан тұратын тұтас эпопея іспетті. Есенжанов өмірінің соңғы жылдары “Қарт қазақ”, “Жайын ілерде”, “Жар”, т.б. әңгіме, очерк, әдеби-сын мақалалар жазды. 1978 — 1981 жылдары жазушының 6 томдық шығармалар жинағы жарық көрді. **№1 тапсырма** Хамза Есжановтың өмірі жайлы **№ 2 тапсырма** Шығармашылығы жайлы шағын эссе жазады	Кестемен жұмыс Мәтінді оқып эссе жазады	Оқушылар өз-ара бағалау Оқушылар өзін-өзі бағалау	Суреттер
Бекіту	Оқушылар бүгін не үйрендік?	Сабақтың тақырыбын қорытындылау	«Ең үздік жауап»	Ақпараттық карточка
Кері байланыс **Зерттеу тапсырма**	 Қажмұқан Мұнайтпасов жайлы ақпарат жинау	Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады	Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды	А4, конспект

25-сабақ

Білім беру ұйымының атауы	№31 мектеп-гимназиясы КММ	
Пән	Ұлы даланың жеті қыры	
Бөлім:	«Ұлы даланың ұлы есімдері»	
Педагогтің аты-жөні	Елемесова Акнур Аскаровна	
Күні:		
Сынып: 6	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Қажмұқан Мұнайтпасов	
Сабақтың мақсаты	Қазақ елінің мақтанышы, алып күш иесі, теңдесі жоқ кәсіпқой палуан Қажымұқан Мұңайтпасұлы жайлы білу	

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	**Педагогтің әрекеті**	**Оқушыны ң әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурст ар**
Ұйымдасты ру **кезеңі**	***Ой қозғау*** Палуан қандай болуы керек? Қандай палуандарды білесің? Қажымұқан туралы энциклопедиядан басқа да ақпараттарды біліп ал. Мәтіндегі қарамен берілген сөздерден жұрнақ пен жалғауды ажырат 	Палуандар жайлы өз ойларын айтады	Мұғалімнің бағалауы	Бейнеба ян мен суреттер https://sputnik.kz/spravka/

Жаңа сабақ	Қазақ халқының тарихындағы тұңғыш кәсіпқой палуан — Қажымұқан Мұңайтпасов (әкесі азан шақырып қойған аты — Мұқан) 1871 жылы 7 сәуірде Ақмола уезі, Сарытерек болысына қарасты Қараөткел ауылында дүниеге келеді. Кейбір деректерде оның 1883 жылы туғандығы айтылады. Қажымұқанның әкесі кедей шаруа болғандықтан, оның балалық, жастық шағы жоқшылықта өтіп, ол бұғанасы бекіп, қабырғасы қатпай жатып Маслеников сынды орыс байлары мен ауқатты адамдарға жалданып, отбасын асырап-сақтайды. Бірте-бірте ауыл арасындағы той-томалақтарда күреске түсіп, “бала палуан” деген атаққа ие болады. Дүниежүзінің 30-ға жуық мемлекетін аралап, 50-ден астам медаль жеңіп алған палуанның өмірі мен жеңісті жолы жайында Sputnik Қазақстан дерекқорынан оқыңыз **№1 тапсырма Жұптық жұмыс** 1. Қажымұқан қай жерде,қай жылы дүниеге келген? 2. Болашақ чемпионның әкесі қандай болатын? 3. Бала Мұқанның балалық шағы қалай өтті? 4. Қажымұқанның балуандық жолы қай жылдан басталады? 5. Ол ең алғаш қай жерде өнер көрсетеді? 6. Қажымұқанның спорт мектебінде тәлім алуына көмектескен орыс балуаны 7. Қажымұқанмен күрескен әлем чемпиондары	Жұптық жұмыс Сұрақ-жауап әдісі арқылы оқушылар	Оқушылар өз-ара бағалау Оқушылар өзін-өзі бағалау	Суретте р Кесте

	8. Қажымұқан қазақ тарихында алатын орны 9. Қажымұқанның лақап атаулары 10. Қажымұқанның майданға қосқан үлесі **№ 2 тапсырма** **Мұңайтпасұлы Қажымұқанның бірнеше лақап аттары жайлы сипаттайды.** Олар – "Ямагата Муханура", "Қара Иван", "Қызыл маска". Мәселен, "Муханура" Ал "Қара Иван" деген лақап атты "төрт Иван"	сұраққа жауап береді		
Бекіту	Оқушылар бүгін не үйрендік?	Сабақтың тақырыбын қорытынды лау	«Ең үздік жауап»	Ақпарат тық карточка
Кері байланыс **Зерттеу тапсырма**	 *«Қазақ әдебиеті тарихындағы ең көп роман жазған қаламгер-Ілияс Есенберлин» шағын эссе жазу.*	Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады	Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды	А4, конспект

26-сабақ

Білім беру ұйымының атауы	№31 мектеп-гимназиясы КММ	
Пән	Ұлы даланың жеті қыры	
Бөлім:	«Ұлы даланың ұлы есімдері»	
Педагогтің аты-жөні	Елемесова Акнур Аскаровна	
Күні:		
Сынып: 6	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Іляс Есенберлин	
Сабақтың мақсаты	Есенберлиннің өмірі мен шығармашылығы жөнінде мағлұмат беру, трилогияның мазмұны және кейіпкерлерімен таныстыру. XV-XIX ғасырлардағы қазақ халқының тарихи шежіресін түсіндіру.	

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	**Педагогтің әрекеті**	**Оқушыны ң әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурст ар**
Ұйымдасты ру кезеңі	***Ой қозғау*** Іляс Есенберлин жайлы қандай ақпарат білесің	Іляс Есенберлин еңбектері жайлы өз ойларымен бөліседі	Мұғалімнің бағалауы	Бейнеба ян мен суреттер
Жаңа сабақ	Сабаққа жақсы қатысып, белсенділік көрсеткен оқушыларды көңіл күй смайликтері бойынша бағалау. Әрбір жауап үшін смайликтер тарату. Эпиграф: «Ілияс Есенберлин қазақ әдебиетінің ғана емес, қазақ халқы			https://bilimland.kz/kk/courses/audiochrestomathy/9-synyp/proza/lesson/1_i_es

	тарихының төрінен лайықты орын алатын дара тұлға» Н.Назарбаев. Белгілі әдебиеттанушы Қажым Жұмалиев: «Ілияс Есенберлин – қазақ елінің тарихы мен тағдыры туралы келелі ой қозғаған қаламгер. Ол тек қана қазақ әдебиетінен емес, тарихынан да ерекше орынға ие болуы тиіс» деген екен. Интербелсенді тақта арқылы « Ілияс Есенберлиннің ғұмырлық жолы» тақырыбында видео көрсетіледі. **№1 тапсырма** **Топпен жұмыс.** Топқа бөлінген реті бойынша әр топқа тапсырмалар беріледі. **Ітоп.** 1.Ілияс Есенберлин шығармашылығын талдау 2.«Алмас қылыш» романы бойынша. Ұлы тұлға Ол кім? Ол туралы не білеміз? 3.Ілияс Есенберлин шығармашылығына байланысты ребус құрастырыңыздар. **ІІтоп.** 1.Ілияс Есенберлин ие болған марапаттары 2.«Жанталас» романы бойынша. Ұлы тұлға Ол кім? Ол туралы не білеміз? 3.Ілияс Есенберлин ғұмырлық жолына байланысты сөзжұмбақ құрастырыңыздар. **ІІІтоп.** 1.Ілияс Есенберлиннің ғұмырлық жолында атқарған қызметтері 2.«Қаһар» романы бойынша. Ұлы тұлға Ол кім? Ол туралы не білеміз?	Б.Момышұлының майдандағы жолын картадан көрсетеді Жылдар сөйлейді әдісі арқылы оқушылар	Оқушылар өз-ара бағалау Оқушылар өзін-өзі бағалау	enberlin_koshpendiler_2_kitap Суреттер, карта

	3 Ілияс Есенберлиннің орыс тіліне аударылған бір шығармасына ребус құрастырыңыздар. **IVтоп.** .Ілияс Есенберлин туындыларының басқа тілге аударылуы (Әлемнің 30 тіліне аударылды) .Кестені толтыр. Ұлы тұлға Ол кім? Ол туралы не білеміз? Ілияс Есенберлин Керей хан Жәнібек хан .Ілияс Есенберлиннің ие болған марапаттарына сөзжұмбақ құрастырыңыздар.			
Бекіту	Оқушылар бүгін не үйрендік?	Сабақтың тақырыбын қорытынды лау	«Ең үздік жауап»	Ақпарат тық карточка
Кері байланыс **Зерттеу тапсырма**	 *Хиуаз Доспанова жайлышағын эссе жазу*	Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады	Оқушылар бағалай критерийл ерімен өз деңгейлерін бағалайды	А4, конспект

27-сабақ

Білім беру ұйымының атауы	№31 мектеп-гимназиясы КММ	
Пән	Ұлы даланың жеті қыры	
Бөлім:	«Ұлы даланың ұлы есімдері»	
Педагогтің аты-жөні	Елемесова Акнур Аскаровна	
Күні:		
Сынып: 6	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Хиуаз Доспанова	
Сабақтың мақсаты	Екінші дүниежүзілік соғысының қазақтан шыққан жалғыз әйел-ұшқышы, жауынгер, батыр, Қазақстан Республикасының Халық қаһарманы жайлы білу	

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	**Педагогтің әрекеті**	**Оқушының әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурстар**
Ұйымдастыру кезеңі	***Ой қозғау*** -Суреттің мазмұнына қарай мұның алдында не болуы мүмкін? -Бұл суреттен нені көріп тұрсыз? -Қандай қорытындыға келдіңіз? -Қандай сұрақтар туындады?	Суреттерге сүйене отырып сабақты аша біледі	Мұғалімнің бағалауы	Бейнебаян мен суреттер
Жаңа сабақ	Хиуаз Қайырқызы Доспанова 1922 жылы мамырдың 15 Ганюшкин ауылында (қазір Атырау облысы) дүниеге келген. Әкесі Қайыр — балықшы, анасы Меруерт — мұғалім болып еңбек еткен.			

<table>
<tr>
<td></td>
<td>Байұлы тайпасы Масқар руынан шыққан.Хиуаздың балалық шағы нәубетті жылдармен тұспа-тұс келді. Ол Орал қаласындағы жалғыз қазақ мектебіне іліге алмай, №1 орыс мектебінде білім алады. Мектептегі оқуымен бірге Оралдағы аэроклубта қатар оқыды.
1940 жылы мектепті үздік бағамен тәмамдап қана қоймай, "Запастағы ұшқыш" куәлігін де қоса алып шығады. Осылайша арман қуып, Мәскеудегі Жуковский атындағы әскери-әуе академиясына түспек болады. Алайда ондағылар академияға тек ерлер ғана қабылданады деген желеумен қазақ даласынан келген қыздың құжаттарын қабылдамай қояды

№1 тапсырма Кестемен жұмыс
<table>
<tr><td>Өмірі</td><td></td></tr>
<tr><td>Соғыс жылдары</td><td></td></tr>
<tr><td>Соғыстан кейінгі жылдар</td><td></td></tr>
<tr><td>Жетістіктері</td><td></td></tr>
</table>
№ 2 тапсырма
Жылдар сөйлейді әдісі арқылы
1922 жылы –
1940жылы –
300 дей –
2008 жылы –
1943 жылы –</td>
<td>Кестемен жұмыс

Оқушылар Абылай ханның бойындағы қасиеттеріне сипаттама береді</td>
<td>Оқушылар өз-ара бағалау

Оқушылар өзін-өзі бағалау</td>
<td>Суреттер, карта</td>
</tr>
<tr>
<td>Бекіту</td>
<td>Оқушылар бүгін не үйрендік?</td>
<td>Сабақтың тақырыбын қорытынды лау</td>
<td>«Ең үздік жауап»</td>
<td>Ақпарат тық карточка</td>
</tr>
</table>

Кері байланыс **Зерттеу тапсырма**	*Кері байланыс* *Кері байланыс– «Бес саусақ»* *«Басбармақ» - Бүгін менің білгенім...* *«Балаң үйрек» - Маған қызықты болды...* *«Ортан терек» - Маған қиын болды...* *«Шылдыр шүмек» - Мен түсіндім...* *«Кішкене бөбек» - Енді мен істей аламын...* *Сабақты қорытындылау. Дербес қазақ мемлекетін сақтап қалудағы Абылай ханның рөлі қандай?* *Смағұл Сәдуақасов жайлы мәлімет жинау*	Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады	Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды	А4, конспект

28-сабақ

Білім беру ұйымының атауы	№31 мектеп-гимназиясы КММ
Пән	Ұлы даланың жеті қыры
Бөлім:	«Ұлы даланың ұлы есімдері»
Педагогтің аты-жөні	Елемесова Акнур Аскаровна
Күні:	
Сынып: 6	Қатысушылар саны: / Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Смағұл Сәдуақасов
Сабақтың мақсаты	Смағұл Сәдуақасов кеңестік мемлекет, саяси, мәдениет қайраткер жайлы мәлімет беру

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Ұйымдастыру кезеңі	***Ой қозғау*** -Суреттің мазмұнына қарай мұның алдында не болуы мүмкін? -Бұл суреттен нені көріп тұрсыз? -Қандай қорытындыға келдіңіз? Қандай сұрақтар туындады?	Суреттерге сүйене отырып сабақты аша біледі	Мұғалімнің бағалауы	Бейнебаян мен суреттер
Жаңа сабақ	Ол қамшының сабындай қысқа ғұмырын қазақтың азаттығы мен теңдігіне арнады. Ол 33 жылдық ғұмырын қазақ елінің ел болып өркендеуіне арнады. Тірлігінде			

<table>
<tr>
<td></td>
<td>Алаш жұртының азаттығын аңсаған қайсар ұл қылышынан қан тамған қилы заманға, тоталитарлық жүйеге қарсы тұрды. Жасынан саясаттың өтінде жүрді, ұлт азаттығы үшін отаршылдармен айқасты. Ұлттың теңдігі үшін ғұмырын сарп етті.Қайсар ұлдың азаттық жолында атқарар шаруасы әлі көп еді. Бірақ Кеңес өкіметінің қазаққажасаған қиянатына қарсы шыққаны үшін елінен аластатылды. Жұмбақ жағдайда уланып, Кремль ауруханасында қайтыс болды. Смағұлдың денесі 1933 жылдың 16 желтоқсанында арнайы пеште өртеледі. Содан берірухы мықты қайсар азаматтың күлі 78 жыл бойы Мәскеудің Дон қабірстанында топыраққа көмілмей, құмыра ішінде сақталып келген еді.Қаңтардың 21-і күні таңғы сағат 7:15-те «Мәскеу - Астана» бағытындағы №874 ұшақпен Алаштың біртуар азаматы, мемлекет және қоғам қайраткері Смағұл Сәдуақасовтың мәйітінің күлі елордаға жеткізілді
№1 тапсырма
бітірген орта және жоғары оқу орындары
<table>
<tr><th>1912ж</th><th>Әбіл молда Қуанышұлының мектебін бітіреді.</th></tr>
<tr><td>1912-1915ж</td><td>2-класты Полтовка орыс-қырғыз (қазақ) училищесін бітіреді.</td></tr>
<tr><td>1916-1918ж</td><td>Омбы ауылшаруашылығы училищесінде, 1918 жылы Омбы политехникалық институты жанындағы кооперация курсында, осы қалада жеке-дара ашылған кооперация курсында, Омбы ауылшаруашылығы институтының кооперация факультетінде оқиды.</td></tr>
<tr><td>1928-1932ж</td><td>Мәскеу теміржол құрылысы инженерлері институтын жасанды құрылыс (искусственное сооружение) мамандығы бойынша оқып бітіреді.</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
</table>
2-тапсырма
Топтық жұмыс
Шығармашылығы—
Отбасы-----
Жетістңктері ----</td>
<td>Жұмыс дәптермен жұмыс

Әр топ берілген сұрақтарға жауап береді</td>
<td>Оқушылар өзін-өзі бағалау

Оқушылар өз-ара бағалау</td>
<td>Суреттер, карта</td>
</tr>
</table>

Бекіту	Оқушылар бүгін не үйрендік?	Сабақтың тақырыбын қорытынды лау	«Ең үздік жауап»	Ақпарат тық карточка
Кері байланыс **Зерттеу тапсырма**	*Кері байланыс* *Кері байланыс– «Бес саусақ»* *«Басбармақ» - Бүгін менің білгенім...* *«Балаң үйрек» - Маған қызықты болды...* *«Ортан терек» - Маған қиын болды...* *«Шылдыр шүмек» - Мен түсіндім...* *«Кішкене бөбек» - Енді мен істей аламын...* *Сабақты қорытындылау. Дербес қазақ мемлекетін сақтап қалудағы Абылай ханның рөлі қандай?* Аң стилі жайлы ақпарат жинау	Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады	Оқушылар бағалай критерийл ерімен өз деңгейлерін бағалайды	А4, конспект

29-сабақ

Білім беру ұйымының атауы	№31 мектеп-гимназиясы КММ	
Пән	Ұлы даланың жеті қыры	
Бөлім:	«Ұлт тарихындағы кеңістік пен уақыт»	
Педагогтің аты-жөні	Елемесова Акнур Аскаровна	
Күні:		
Сынып: 6	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Аң стилі	
Сабақтың мақсаты	Ұлы даланы мекендеген халықтардың дүниетанымы мен құндылықтарын қалыптастыру	

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	**Педагогтің әрекеті**	**Оқушыны ң әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурст ар**
Ұйымдастыру кезеңі	***Ой қозғау*** -Суреттерде не бинеленген? -Бұл суреттен нені көріп тұрсыз? -Қандай қорытындыға келдіңіз? -Қандай сұрақтар туындады?	Суреттерге сүйене отырып сабақты аша біледі	Мұғалімнің бағалауы	Бейнебаян мен суреттер
Жаңа сабақ	Аң стилі Біздің ата-бабаларымыз қоршаған ор-та-мен ертене өмір сүріп, өздерін таби-ғат-тың ажырамас бөлшегі санаған. Бұл бас-ты тұрмыс қағидаты Ұлы даланы ме-кен-деген халықтардың дүниетанымы мен құндылықтарын қалыптастырды. Өз жазуы мен			

<table>
<tr>
<td></td>
<td>мифологиясы бар Қазақ-стан-ның ежелгі тұрғындарының озық мә-де-ние-ті болды. Олардың мұрасының жарқын көрі-ні-сі, көркем болмысы мен рухани бай-лы-ғы-ның айшықты белгісі – «аң стилі өне-рі». Жануарлар бейнесін тұрмыста пай-далану адам мен табиғаттың өзара бай--ланысының символына баланып, көш-пенділердің рухани бағдарын айқын-дап отырған. Олар жыртқыштардың, негізінен мы-сық тұқымдас аңдардың суретін көбірек қол-данған. Егемен Қазақстанның сим-вол-дарының бірі – жергілікті жануарлар әле-мінде сирек кездесетін тұрпаты текті қар барысы екені кездейсоқ емес. Бұл ретте, аң стилі бабаларымыздың ай-рықша жоғары өндірістік тәжірибесі бол-ғанын көрсетеді. Олар оюлап кес-кін-деуді, металмен жұмыс істеудің тех-никасын, соның ішінде, мыс пен қоладан бал-қымалар жасаудың және құймалар құю-дың, жайма алтын дайындаудың күр-делі әдістерін жақсы меңгерген. Жалпы, «аң стилі» феномені әлемдік өнер-дегі биік белестердің бірі саналады.
№1 тапсырма
Кестемен жұмыс
<table>
<tr><th>№</th><th>Тапсырма</th><th>Анықтама</th></tr>
<tr><td>1</td><td>Сақтардың мәдени мұралары.</td><td></td></tr>
<tr><td>2</td><td>Аң стилі.</td><td></td></tr>
<tr><td>3</td><td>Бесшатыр қорымы.</td><td></td></tr>
</table>
</td>
<td>Кестемен жұмыс

Әр оқушы иә/жоқ депжауап береді</td>
<td>Оқушылар өзін-өзі бағалау

Оқушылар өз-ара бағалау</td>
<td>Суреттер, карта</td>
</tr>
</table>

	4 «Алтын киімді адам» **2-тапсырма ИЯ/ЖОҚ тапсырмасы** 1)Сақ тйпаларының Оңтүстік Қазақстандағы ең көне ескерткіші Түгіскен –Ұйғарақ па? Йә 2)Қызылордадан 300-шақырым жерден табылған қала Алтын-асар ма? Жоқ 3)Қыш күйдіретін пеш,қол диірмен тастары Бәбіш-Молда қала жұртынан табылды ма? Йә 4)Бесшатыр қорымы Б.з.б 8-7 ғасырларға жата ма? Жоқ 5)Бесшатыр қорымы үлкенді кішілі 31 обадан тұра ма? Йә 6)Алтын-адам Есік обасынан табылған ба? Йә			
Бекіту	Оқушылар бүгін не үйрендік?	Сабақтың тақырыбын қорытынды лау	«Ең үздік жауап»	Ақпарат тық карточка
Кері байланыс **Зерттеу тапсырма**	*Кері байланыс* Алтын Адам жайлы шағын мәлімет жинау және суретін салу	Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады	Оқушылар бағалай критерийл ерімен өз деңгейлерін бағалайды	А4, конспект

30-сабақ

Білім беру ұйымының атауы	№31 мектеп-гимназиясы КММ	
Пәні:	Ұлы даланың жеті қыры	
Бөлім:	«Ұлт тарихындағы кеңістік пен уақыт»	
Педагогтің аты-жөні:	Елемесова Акнур Аскаровна	
Күні:		
Сынып: 6	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы:	**«Алтын адам» археологиялық олжасы**.	
Сабақтың мақсаты	- Сақтардың әйгілі археологиялық ескерткіштерін атайды; - Есік обасынан табылған «Алтын адам» кім болғандығын анықтайды	
Сабақтың барысы		

Сабақтың кезеңі//уақыты	**Педагогтің әрекеті**	**Оқушының әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурстар**
Ұйымдастыру Өзін-өзі тексеру Өткен білімдіескетүсіру	**Қызығушылықты ояту кезеңі** Сынып оқушылары «Алтын адамның» баскиімі, камзолы, белбеу, тостағаны суреттері арқылы 3 топқа бөлінеді. Сонымен қатар тақтада осы суреттер жинағын қосып қою арқылы оқушылардың жаңа тақырыпқа қызығушылығы артады. **СУРЕТТЕР ЖИНАҒЫМЕНЖҰМЫС:** 	Оқушылар өз ойларын ортаға салады. Оқушылар жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу	Мадақтау	Есік обасында жүргізілген археологиялық қазба жұмыстары бейнеленген ғаламтордан алынған фотосур

	1.Суреттерде не көріп отырсыздар? 2.Не ерекше болды? 3.Осы жәдігерлер туралы не білесіздер? 4. Тақырыпты болжап көріңіз.... Болжамдарын негіздейді.			еттер, карточкалар, кескін карта, стикерлер, маркерлер, флипчарт
Жаңа білім	**«Серпілген сауалдар»** 1. «Алтын адамды» кім тапты? 2. Есік обасынан не табылды? . «Алтын адам» неге тек алтыннан жасалды? 4. «Алтын адам» қашан табылды? 5. «Алтын адам» қалай табылды? **Картамен жұмыс**Қазақстан териториясында «Алтын адам» жәдігерлерінің табылған аумағын, уақытын көрсету. **Анықта**Есік обасынан табылған «Алтын адам» кім болды? деген зерттеу сұрағы негізінде оқушылар зерттеу жүргізіп, дәлелдер іздейді. **Археологтан сұхбат ал** . Ең алғаш «Алтын адамды көрген кезде сіз қандай ойда болдыңыз? . Есік обасында қазба жұмыстары қалай жүрді? Археолог ретінде сізді не қызықтырды?	Мәтінмен жұмыс Мәтіннен негізгі идеяны анықтайды ДескрипторларАлтын адам тарихын анықтайды; Қазақстан териториясында «Алтын адам»	**ҚБ** Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады «Ең үздік жауап»	Ақпараттық мәтін Тақырыптық карточкалар Карта Суреттер

<table>
<tr>
<td></td>
<td>
Сараланған тапсырмалар Иә-1. Жоқ-0
<table>
<tr><th>Тұжырым</th><th>Иә-1. Жоқ-0</th></tr>
<tr><td>«Алтын адам» 1970ж. ашылды</td><td></td></tr>
<tr><td>«Алтын адамды» ашқан - К. Ақышев</td><td></td></tr>
<tr><td>«Алтын адамда» аң стилі басым.</td><td></td></tr>
<tr><td>Алтын адам көшірмесі Бәйтерекке орнатылған</td><td></td></tr>
<tr><td>Алтын адамда барыс бейнеленбеген</td><td></td></tr>
<tr><td>Күміс тостағанда 26 таңбалы жазу бар</td><td></td></tr>
</table>
2-тапсырма: «Алтын адам» археологиялық жәдігерінің ашылуының маңызы зор» деген тұжырымды қолдайтын 3 дәйек келтіріңіздер.

Мына мәселелер қамтылады:

. Біздің жерімізден табылған «Алтын адам» құнды жәдігер екенін айтады.

. Әлемдік археологиялық мәдениет топтамасына кіретінін айтады.

. Сақ тайпасы мәдениетінің жоғары деңгейде болғандығын дәлелдейді.
</td>
<td>жәдігерлерінің табылған аумағын көрсетеді;

Қазақстан териториясында «Алтын адам» жәдігерлерінің табылған уақытын ажыратады;

Есік обасында қазба жұмыстарына сипаттама береді;

Есік обасынан табылған маңызды заттарды атайды;</td>
<td>«Алақан-жұдырық»

«Жұлдызшалар»</td>
<td>Кесте

Археологиялық заттар суреттері

Үлестірмелі қағаздар</td>
</tr>
</table>

Бекіту	Сабақты қорытындылау Сақтар мәдениетінің қазақ тарихындағы орны Үйге тапсырма «Алтын адам» - сақ патшасы» тақырыбына әңгіме жазу	Сабақтың тақырыбын қорытындылау	«Ең үздік жауап»	Ақпараттық карточка

Бекіту Зерттеу тапсырмасы	Сабақты қорытындылау 1. Есік қорғанынан табылған адам неліктен «Алтын адам»деп аталады? 2. Атажұртымыз – «Алтын адамдар» мекені» деген пікірімен келісесіз бе? (әрқайсысы 2-6 дәлел) Ұлы Жібел жолы қай ғасырларды қамтыды	Сабақтың тақырыбын қорытындылау	«Ең үздік жауап»	Ақпараттық карточка

31-сабақ

Білім беру ұйымының атауы	№31 мектеп-гимназиясы КММ	
Пән	Ұлы даланың жеті қыры	
Бөлім:	«Ұлт тарихындағы кеңістік пен уақыт»	
Педагогтің аты-жөні	Елемесова Акнур Аскаровна	
Күні:		
Сынып: 6	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Ұлы Жібек жолы	
Сабақтың мақсаты	Ұлы Жібек жолының халықаралық қатынастардың дамуындағы рөлінің маңызын анықтау	

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	**Педагогтің әрекеті**	**Оқушының әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурстар**
Ұйымдастыру кезеңі	***Ой қозғау*** -Суреттерде не бинеленген? -Бұл суреттен нені көріп тұрсыз? -Қандай қорытындыға келдіңіз? -Қандай сұрақтар туындады?	Суреттерге сүйене отырып сабақты аша біледі	Мұғалімнің бағалауы	Бейнебаян мен суреттер
Жаңа сабақ	Жаңа тақырыпты болжау үшін тарихи суреттерді қолдана отырып, «мозайка» құрастыру. Оқушыларды 4 топқа бөлеміз. Суретті құрастыру арқылы оқушылар жаңа сабақтың тақырыбы туралы өз болжамдарын айтады. Топтар мозайка жасауға арналған суреттер негізінде топтарға бөлінеді.Қолданылатын суреттер:	Мәтінмен жұмыс Мәтіннен негізгі идеяны анықтайды	**ҚБ** Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады	Ұлы Жібек жолының картасы http://hameleons.com/uploads/posts/2012-

	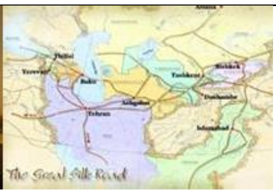 Оқушыларға құрастырылған суреттер бойынша мәтін таратылып, тапсырма беріледі: **№1 тапсырма** Керуен суреті. Оқушылар сұхбат формасында берілген тақырып мазмұнын қорғайды. Мысалы, тарихшы мен журналистнемесе қытай қолөнершісі мен саяхатшы, т.б. Құмыра суреті. Оқушылар интеллект карта құрастырады. Мата суреті. Жібек матасын алу технологиясын тізбектелген суреттер арқылы көрсету. Карта. Оқушылар картада жібек матаның таралуын белгілеп, түсіндіру керек. **2-тапсырма** Зерттеу және талдау кесте ұсыныңыз. Кестеде Ұлы Жібек жолының тарихи маңызын • Саяси • экономикалық • мәдени салалар бойынша топтастырып, маңыздылық дәрежесіне қарай жіктеуді тапсырыңыз. Ұлы Жібек жолының тарихи маңызы Саяси Экономикалық Мәдени	Бағалау критерийі: Жібек матаның пайда болу және таралу тарихын түсіндіреді. Дескрипторлар «Ұлы Жібек Жолы» атауының шығу тарихын анықтайды; Жібек матасының отанын анықтайды; Жібек матасының қандай жолмен алынатынын біледі; «Ұлы Жібек жолы» деген атауды сауда жолына кім бергендігін біледі; Ұлы Жібек жолының саяси, экономикалық, мәдени дамуының	«Ең үздік жауап» «Алақан-жұдырық» «Жұлдызшалар» Өзін-өзі бағалау	10/1349886170_istoria-jibek.jpg Ақпараттық білім ресурсторы орталығы. 7 сынып. Қазақстан тарихы. Электронды оқулығы. 2011ж. www.nci.kz Байпақов. К., Нұржанов А. Ұлы Жібек жолы және ортағасырлық қалалар – Алматы, 2005 ж. Ұлы Жібек жолыны

<table>
<tr><td></td><td><table>
<tr><td colspan="3">Ұлы Жібек жолының тарихи маңызы</td></tr>
<tr><td>Саяси</td><td>Экономикалық</td><td>Мәдени</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Дәлел</td><td>Дәлел</td><td>Дәлел</td></tr>
<tr><td>1.

2.</td><td>1.

2.</td><td>1.

2.</td></tr>
</table></td><td>маңыздылығын жазады</td><td></td><td>ң картасы http://hameleons.com/uploads/posts/2012-10/1349886170_istoria-jibek.jpg</td></tr>
<tr><td>Бекіту</td><td>Оқушылар бүгін не үйрендік?</td><td>Сабақтың тақырыбын қорытындылау</td><td>«Ең үздік жауап»</td><td>Ақпараттық карточка</td></tr>
<tr><td>Кері байланыс

Зерттеу тапсырма</td><td>Мен оны қолданып көремін......
Қызықты болды.....
Мені таңғалдырды....
Қиын болғаны....
Сабақтан өмірге алғаным......
Мен мына тапсырманы орындадым.....
Менің қосарым.....

Қазақстан- Алма мен қызғалтақтың отаны</td><td>Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады</td><td>Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды</td><td>А4, конспект</td></tr>
</table>

32-сабақ

Білім беру ұйымының атауы	№31 мектеп-гимназиясы КММ	
Пән	Ұлы даланың жеті қыры	
Бөлім:	«Ұлт тарихындағы кеңістік пен уақыт»	
Педагогтің аты-жөні	Елемесова Акнур Аскаровна	
Күні:		
Сынып: 6	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Қазақстан- Алма мен қызғалтақтың отаны	
Сабақтың мақсаты	Қазақстан алма мен қызғалтақтың «тарихи отаны» білу	

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	**Педагогтің әрекеті**	**Оқушыны ң әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурст ар**
Ұйымдасты ру кезеңі	***Ой қозғау*** **Жұмбақ:** Әрі қызыл, әрі тәтті, Татқан жанды таңырқатты. *(Алма)* Ортасында қазығы, Бұтағында азығы. *(Алма)* Қар астында қыстады, Жасылмен бөркін тыстады. *(Бәйшешек)* Көкпеңбек еді көктемде, Қызарды күні жеткенде. *(Алма)* Қырға кілем жайдым. *(Қызғалтақ)* Көктемде ақ гүлге оранады, Күзде қолға доп боп оралады. *(Алма)*	Оқушылар жұмбақтың шешімін табады	Мұғалімнің бағалауы	Бейнебаян мен суреттер

	Жарайсыңдар, балалар! Сендер жұмбақтың шешімін таба білдіңдер.			
Жаңа сабақ	**Алма** (лат. malus) — раушангүл тұқымдасына жататын, өте кең тараған ағаштарының жемісі. Табиғи алманың жер шарында бізге 36 түрі белгілі, олардың 10- 12-сінің шаруашылықтық маңызы бар. Қазақстанда, негізінен, Сиверс алмасы, Недзвецкий, қырғыз алмасы өседі. Алманың жаздық, күздік, қыстық сұрыптарыбар. Алма ағашының өмір сүру ұзақтығы 20—100 жыл, биіктігі 4—10 м болады. 3—12 жылда жеміс береді, **Алманың отаны** Алманың отаны – Қазақстан екендігін білесіз бе? Білмесеңіз, біле жүріңіздер! Ғалымдардың пікірінше, ғаламшарымыздағы барлық алма атаулының арғы атасы қазақтың жерінде өскен! Адам ата мен Хауа ананың алғашқы мекені, олар қуылған Жаннат бағы жайлы христиан дінінде де, Исламда да айтылады. Христиандықтар Хауа анамыз дәмін татып көріп, жұмақтан қуылуына себепкер болған жеміс алма болған деп санайды Алма отанының біздің елімізде орналасуы тек бір ғажайып тұжырым деп ойлаған боларсыздар, дегенмен бұл ғылыми дәлелденген дерек. Оксфордтық ботаника профессоры доктор Барри Джунипер және француз зерттеушісі Кэтрин Пэкс бұған дәлел ретінде генетикалық талдамаға негізделген зерттеу жұмысын ұсынады.	Мәтінмен жұмыс	**ҚБ** Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады	

	Ғылымдағы бұл жаңалық – батыс зерттеушілерінің көпжылдық ізденісінің нәтижесі. Ғалымдар қазірде белгілі барлық алманың сұрыптарына генетикалық талдама жасап, жер бетіндегі алғашқы және, бәлкім, сол Тауратта айтылатын жұмақтағы алма жемісінің отаны – Қазақстан, дәлірек айтсақ Алмалы шатқалы екендігін мойындады. Бұл мекен сан ғасыр бойына осылай аталып келеді. Алматы қаласының атауы да осы алма жемісінен шыққандығы баршаға мәлім. **Алма жайлы қызықты мәліметтер** Қазан айының 21-жұлдызы – Алма күні. • Әлемде алманың 7500-ден астам сұрпы өсіріледі. Күн сайын алманың жаңа сұрпының дәмін татып көру үшін, адамға 20 жылдан астам уақыт қажет. • Алмалардың неліктен суға батпайтынын білесіз бе? Себебі көлемінің 25 пайызы ауадан тұрады. • Алма құрамында майлар мен холестеридер жоқ. Және ол – жасұнық көзі. Орта есеппен бір алмада адамға керек өсімдік талшықтарының 4,5 грамм мөлшері бар. • Алманың шие тәрізді кішкентай, грейпфрут сияқты үлкен түрлері бар. • Алма ағаштарының жасы 100 жылдан аса уақытқа жете алады. • Алма қабығында пайдалы талшықтардың үштен екі бөлігі мен көптеген антиоксиданттар бар. Өкінішке орай, алмаларды	Оқушылар мәтіндерге сүйене отырып, алманың		

	жинай салысымен, оларға табиғи балауыз жағады. Ол жемістердің сырты жылтырап, көзге әдемі көрінуі үшін жасалады. Балауыз тауарды бактериялардан қорғап, пісу процесін баяулатады. • Алмада ой белсенділігін арттыратын бор микроэлементі бар. • Алма дәндерінде, қауіпті заттек, цианид аздаған мөлшерде кездеседі. • Алғашқы жемісін беру үшін алма ағаштарына 4-5 жыл уақыт керек. • Алмада шамамен 80 калория бар. • Қытай, АҚШ, Түркия, Польша және Италия – алма ең көп өсірілетін елдер. • Әдетте бақтарда аласа алма ағаштары өсіріледі. Себебі аласа ағаштарды күту, жемісін жинау оңайырақ. • Орта есеппен адам жыл сайын 65 дана алма жейді. • Алма құрамында алма қышқылы бар. Ол – тіс ағартатын құралдар жасап шығаруда қолданылатын химиялық зат. Алма қышқылы тіс кіреукесіндегі дақтардан арылуға көмектеседі. • Малусдоместикафобия – алмадан қорқу. **№1 тапсырма Топтық жұмыс** Алманың адам ағзасына пайдасы **2-тапсырма** **Топтық жұмыс** **1-топ Алманың** **2-топ Қызғалтақтың**	пайдасы постерін қорғайды Оқушылар Алма мен Қызғалтақтың суретін салады	«Ең үздік жауап» «Алақан-жұдырық»	

Бекіту	Оқушылар бүгін не үйрендік?	Сабақтың тақырыбын қорытынды лау	«Ең үздік жауап»	Ақпарат тық карточка
Кері байланыс **Зерттеу тапсырма**	*Мен оны қолданып көремін......* *Қызықты болды.....* *Мені таңғалдырды....* *Қиын болғаны....* *Сабақтан өмірге алғаным......* *Мен мына тапсырманы орындадым.....* *Менің қосарым.....* Жылқының қандай түрлері бар. Жылқыны ең алғашқы қолға үйреткен тайпалар	Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады	Оқушылар бағалай критерийл ерімен өз деңгейлерін бағалайды	А4, конспект

33-сабақ

Білім беру ұйымының атауы	№31 мектеп-гимназиясы КММ	
Пән	Ұлы даланың жеті қыры	
Бөлім:	«Ұлт тарихындағы кеңістік пен уақыт»	
Педагогтің аты-жөні	Елемесова Акнур Аскаровна	
Күні:		
Сынып: 6	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Атқа міну мәдениеті	
Сабақтың мақсаты	Ежелден Қазақстан аумағы жылқына қолға үйреткені жайлы мәлімет беру	

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	**Педагогтің әрекеті**	**Оқушыны ң әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурст ар**
Ұйымдасты ру кезеңі	***Ой қозғау*** -Суреттерде не бинеленген? -Бұл суреттен нені көріп тұрсыз? -Қандай қорытындыға келдіңіз? -Қандай сұрақтар туындады?	Суреттерге сүйене отырып сабақты аша біледі	Мұғалімнің бағалауы	Бейнеба ян мен суреттер
Жаңа сабақ	Атам қазақ «мал – жан аман ба?» - деп алдымен төрт түлік малының жай – күйін түгендеген. «Құдайға шүкір, жақсы» деген жауап алса иесінің де жағдайының жаман еместігі деп қабылдайтын болған. Халық ұғымында қазақ, дала, жылқы деген сөздер бір – біріне етене жақын. Жалпы көшпелі	Мәтінмен жұмыс Мәтіннен негізгі	**ҚБ** Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп	

	тұрмыс кешкен халықтардың көне заманнан бері ең көп өсірген малы және төрт түліктің ішіндегі қастерлеп пір тұтатыны да жылқы. Сонда балалар біздің бүгінгі сабағымыз не туралы екен? (оқушылардың болжамды жауабын тыңдаймын, сабақтың тақырыбы мен мақсатын түсіндіріп өтемін) Әрине жылқы жануарымен байланысты екен. **№1 тапсырма Топтық жұмыс** ***1-топқа тапсырма:*** ат әбзелдерін атап, олардың пайдалану тәсілдерін түсіндіріп беру. ***2-топқа тапсырма:*** жылқы малының түрлері мен қасиеттері ***3-топқа тапсырма:*** жылқы жануарымен қатысы бар ұлттық ойындарға сипаттама беру ***4-топқа тапсырма:*** жылқының қазақ елінің тұрмыс тіршілігіндегі пайдасы **2-тапсырма** **«Мақал – мәтелді аяқта» ойыны** Жылқыда өт жоқ, құста сүт жоқ Сұлу аттың көркі – жал Тұлпардың ізі бітпейді, тұяғы кетпейді Жылқының сүті - шекер, еті – бал Ат шаппайды, бақ шабады	идеяны анықтайды Топтық жұмыс Мақал-мәтелді аяқтайды	отырады «Ең үздік жауап» «Алақан-жұдырық»	
Бекіту	Оқушылар бүгін не үйрендік?	Сабақтың тақырыбын қорытынды лау	«Ең үздік жауап»	Ақпарат тық карточка

Кері байланыс **Зерттеу тапсырма**	*Мен оны қолданып көремін......* *Қызықты болды.....* *Мені таңғалдырды....* *Қиын болғаны....* *Сабақтан өмірге алғаным......* *Мен мына тапсырманы орындадым.....* *Менің қосарым.....* Өткен сабақтарды қайталау	Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады	Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды	А4, конспект

34-сабақ

Білім беру ұйымының атауы	№31 мектеп-гимназиясы КММ	
Пән	Ұлы даланың жеті қыры	
Бөлім:	«Ұлт тарихындағы кеңістік пен уақыт»	
Педагогтің аты-жөні	Елемесова Акнур Аскаровна	
Күні:		
Сынып: 6	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Өткен сабақтарды қайталау	
Сабақтың мақсаты	Туған өлкенің аңыз ертеілері, Қазақстанның киелі жерлері, Туған өлке тарихының тірі куәгерлері, тарихымыздың кеңістігі мен уақыты жайлы қайталалау	

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	**Педагогтің әрекеті**	**Оқушыны ң әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурст ар**
Ұйымдасты ру кезеңі	***Ой қозғау*** ***Қандай сабақтарды өттік есімізге түсірейік***	Суреттерге сүйене отырып сабақты аша біледі	Мұғалімнің бағалауы	Бейнеба ян мен суреттер
Жаңа сабақ	**№1 тапсырма Топтық жұмыс** Аталған бөлімдер бойынша топтық жұмыс, осы бөлімде қандай сабақтарды өттік **1-топ** «Туған жерім – туған өлкем» **2-топ** «Қазақстанның киелі жерлері» **3-топ** «Ұлы даланың ұлы есімдері» **4-топ** «Ұлт тарихындағы кеңістік пен уақыт»	Аталған бөлімдер бойынша топтық жұмыс, осы бөлімде қандай сабақтарды өттік	**ҚБ** Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады	

	2-тапсырма 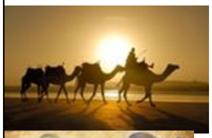	Жұптық жұмыс	«Ең үздік жауап»	
Бекіту	Оқушылар бүгін не үйрендік?	Сабақтың тақырыбын қорытынды лау	«Ең үздік жауап»	Ақпарат тық карточка
Кері байланыс	*Мен оны қолданып көремін......* *Қызықты болды.....* *Мені таңғалдырды....* *Қиын болғаны....* *Сабақтан өмірге алғаным......* *Мен мына тапсырманы орындадым.....* *Менің қосарым.....*	Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады	Оқушылар бағалай критерийл ерімен өз деңгейлерін бағалайды	А4, конспект

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР

1. Астана тарихы. Кабулдинов З.Е «Арман -ПВ» 2007.-75 б.
2. Астана. Саухат Ж «Әдебиет» ҚБ, Астана, 2013.-128 б.
3. Астана замандастардың көзімен. - Астана, 2004.-256 б.
4. Әулие ата –Қарахан, Айша бибі, Тектұрмас- Алматы Білім, 2004.-12 б.
5. Әбенбаев С. Тәрбие теориясы мен әдістемесі-Алматы:Дарын,2004.-11 б.
6. Әмір Темір аманаты- Шымкент: Жібек жолы, 2000.- 102 б.
7. Байпақов Қ. Қазақстанның ежелгі қалалары -Алматы: Аруна, 2005.-37 б.
8. Батыс Қазақстан облысы. Энциклопедия. -Алматы: «Арыс» баспасы,2002.-225 б.
9. Бакина Н.С, Жаңақожа Н.Т, Қазақстан тарихы 7(6) сынып - Алматы: Атамұра, 2017.81 б.
10. Ислам. Энциклопедиялық анықтамалық. Алматы: "Аруна , 2010.- 88 б.
11. Қазақ мәдениеті.Энциклопедиялық анықтамалық. Алматы: Аруна 2005.-79 б.
12. Қазақстан жолы - Астана. Назарбаев Н.Ә, 2007.-372 б.
13. Қазақ әдебиеті. Энциклопедиялық анықтамалық. -Алматы: «Аруна Ltd.» ЖШС, 2010. – 267 б.
14. Нысанбаев Ә. «Қазақстан»: Ұлттық энцклопедия/ Бас редактор– Алматы «Қазақ энциклопедиясы» Бас редакциясы, 1998. I том- 198 б.
15. Мырзағалиұлы М. 1916-1917 ж.ж Торғай қазақтарының көтерілісі, 2005.- 67 б.
16. Жұмашева Қ.С- Алматы: «Аң арыс» баспасы, 2009.- 108 б.
17. Отырар. Энциклопедия -Алматы. «Арыс» баспасы,2000.- 375 б.